

VIATA INDUSTRIALA

IPARI ÉLETO

REVISTA PENTRU APARAREA TUTUROR INTERESELEOR INDUSTRIALE
ALTALANOS IPARI ÉRDEKEKET SZOLGALO KÖZGAZDASAGI LAP

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pentru mici industriasi... 240.—
Pentru orice societati,
banci, mari intreprinderi,
pe un an.....1000.—

Redactor responsabil și proprietar
ARPAD KÖRÖSI ÁRPÁD
felelős szerkesztő és laptulajdonos

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Iparosoknak 1 évre240.—
Bankok, részvénytársasá-
gok, gyárak és nagykeres-
kedőknek.....1000.—

Redacția și administrația - Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 8

PROBLEME PROBLÉMÁK

1 Din partea unor cercuri de branșe s'au pornit niște acțiuni cu scopul reînființării vechilor corporații industriale desființate. Pe baza planurilor, noue corporații ar trebui să aibă sferă mai mare, fapt, care ar aduce după sine reformarea unor serii întregi de regulamente privitoare la micii industriasi, înțelegându-se aci natural și o mulțime de regulamente ale instituțiilor ca Camerele de Muncă, Casa de Asigurări, etc. În privința realizării practice a acestei idei, se pot lua în seamă trei combinații și anume: corporație industrială, Camera de mici industriasi și sistem de branșe. Oricare sistem ar fi ales de către cei competenți, noi salutăm cu bucurie noul sistem de organizare. Exteriorul acestei organizații ne e pe deplin indiferent. E principal doar ca micii industriasi să aibă un organ conducător. Căci e tocmai de ajuns cât au suferit ca o grupă profesională neprotejată de nimeni.

2 Problema congresului general al micilor industriasi, care a fost tratată și cu alte ocazii de revista noastră, e discutată acum în cel puțin patru locuri. Să aruncăm o privire asupra diferitelor interese și să cercetăm de ce oare am devenit deodată atât de importanți? Cea mai curată tendință e aceea, care e mișcată de voința pură a cooperăției. O altă tendință tot atât de onestă e aceea, care și-a pus ca țintă principală organizarea economică. Pe cea de a treia tendință însă, pe care am denumi „tendință spre „izme“, pe aceasta n'o admitem nici decum. A patra tendință e și mai periculoasă. Diferenții interese, care prin noua Constituție și-au pierdut posibilitățile, caută prin această tendință să-și valideze interesele lor. Iată, de ce am devenit dintr'odată atât de valoroși.

3 Cereri, timbre, taxe. Taxe, timbre, cereri. Un procent, două procente, cinci procente, multe procente. Ar fi bine să se introducă puțin sistem în lucrurile acestea. Micul industriasi, care se luptă cu valurile distrugerii, nu mai poate suporta multe

1 Országos mozgalom indult meg napjainkban bizonyos körök részéről, amelynek célja a felszólított ipartestületek visszaállítása. Az elgondolás szerint az új ipartestületek a régieknél nagyobb hatáskörrel rendelkezének, ami maga után vonná természetesen egy egész sereg iparosokat érintő szabályzat megformálását, értve ezalatt a betegsegélyzők, munkakamarák és számos más intézmény jelenleg érvényben levő rendeleteit is. Az eszme gyakorlati kivitelét illetően mint új kisiparos szervezet három kombináció jöhet számításba: ipartestület, kisiparos-kamara és céh rendszer. Bármelyik megoldást választanák is az illetékesek, örömmel üdvözljük az új kisiparos szervezetet. A köpeny, amely ezt takarni fogja, nem fontos számunkra. A fontos az, hogy a kisiparosságnak „apja“ legyen végre. Éppen eleget szenvedett máig a „senkifia“ szerepében!...

2 A lapunk hasábjain már felvetett országos iparos-kongresszus ügyét ma négy helyen is szorgalmazzák. Vessünk egy rövid pillantást az érdekekre és nézzük meg miért is lettünk olyan fontosak egyszerre? A legtisztább szándék azok közül, amelyek az ipari összefogást szorgalmazzák az, amely pusztán a maradéktalan együttműködésért küzd, minden hátsógondolat nélkül. A második, — ugyancsak tiszteletreméltó iparkodás, — amely a gazdasági szervezkedés tüzte ki főcéljául. A harmadikat azonban, amit mi „izmus-érdeknek“ nevezünk, már nem találjuk kívánatosnak. A negyedik pedig még ennél is veszedelmesebb: itt a különböző érdekek az új alkotmány teremtette helyzet mögé bujva elvesztett lehetőségeiket az iparosság rovására szeretnék feltámasztani. Ime, miért lettünk hát olyan értékes „osztály“ egyszerre!...

3 Kérvények, bélyegek, taksák. Taksák, bélyegek, kérvények. Egy százalék, két százalék, öt százalék, sok százalék. Jó lenne egy kis rendszert teremteni ezekben a dolgokban. A kisiparos, aki fuldoklik a gondok tengerében, már nem gőzi az elő-

amănari, așteptări prin anticamere și tărăgănări. Am propune ca diversele foruri să stabilească pe seama micilor industriși sume forfetare, pe cari meseriașul să fie obligat a le plăti la o dată precisă, iar divizarea acestor sume să se facă apoi. Timpul, pe care-l pierde și multele sume mărunte pe cari le are de plătit costă mai mult unui mic industriș, decât suma forfetară, care i s'ar stabili. De îndată ce cineva și-a achitat suma forfetară ar putea lucra în liniște timp de un an. Aceasta ar fi birocrația ideală. Dacă birocrația e neapărat necesară. Dar e oare necesară?

A. Kőrösi

szobázást, a várakozást és a „jőjjön holnap”-ot. Azt javasoljuk, hogy állapítsanak meg a különböző fórumok minden iparos számára egy évi átalány-összeget. Az iparos ezt bizonyos terminusig kötelezően fizesse be, az osztozkodást pedig ejtsék meg nélküle. A feladabolt időegység és pénzösszeg minden bizonyosnál több terhet jelent az elfoglalt ember számára, mintha mindezt egy kalap alatt intézhetné el. — Befizelted az évi taksádat? Itt a nyugta, mehetsz haza dolgozni. — Ez volna az ideális bürokrácia, uraim. Ha már bürokráciának is kell lenni a világon. Dehát — kell?!

Kőrösi Á.

COMUNICARILE UNIUNII MICILOR INDUSTRIȘI

Uniunea Generală a Micilor Industriși, filiala Cluj aduce la cunoștința membrilor următoarele:

1. Dela 1. Aprilie impozitele meseriașilor rămân cele din anul precedent, majorate cu 2% pentru apărarea națională, și 20% majorată partea cuvenită statului.

2. La impozitele după salarii dela 1. Aprilie se face o scădere de Lei 1000.— ca minim de existență al lucrătorilor manuali sub 3000.— Lei lunar. Se mai poate scădea și cota detrasă pentru Casa Asigurării Sociale.

3. Secția tâmplarilor va ține ședință la 5 Maiu, Joi ora 6 p. m. în localurile filialei din Piața Cuza Vodă 16, etajul II.

4. În ziua de 26. Aprilie Filiala și-a mutat biroul la fosta Camera de Comerț și Industrie, etajul II. partea dinspre Catedrală.

5. La intervenția filialei vizarea

registrelor și plata taxelor forfetare se continuă la Administrația Financiară

6. S'a intervenit la forurile în drept pentru ca să nu fie admise la licitații publice atelierele Instituțiilor Publice pentru a concura cu meseriașii.

7. Am cerut Centralei relațiuni asupra funcționării Creditului Meșteșugăresc.

8. Se va interveni pentru ca în contracte de ucenicie să se poată stipula amende școlare și în sarcina părintelui.

9. Deasemenea am intervenit ca să se elibereze brevete comune pentru mai mulți meseriași.

10. Am intervenit pentru ca cofetarii să nu fie obligați la impozitul pe cifra afacerii, dacă au motor sub 7 HP.

A. Moldovan,
președinte.

V. Seredan,
secretar.

KISIPARI SZÖVETSÉG KÖZLEMÉNYEI

A Kisiparos Szövetség cluji fiókjá az alábbiakat hozza a tagok tudomására:

1. Április 1-től az iparosok adói maradnak a tavalyiak, melyekhez hozzájönnek 2% nemzetvédelmi célokra 20% az államtól illető részek.

2. A fizetések utáni adónál az ipari munkásoknál a 3000.— lej havi fizetéseknél kisebb összegeknél létminimumként 1000.— lej állítható be. Ugyancsak beállítható a betegségélyző részére levont összeg is.

3. Április 26-án a fiók áttette irodáját a régi Kereskedelmi és Iparkamara palotájába, II. emelet a katedrális felőli oldalon.

4. A fiók közbenjárására a pénzügyigazgatóságnál tovább folyik a regiszterek lebélyegzése és az áta-

lány összegek befizetése.

5. Megkeresést intéztünk, hogy a közintézmények műhelyei ne vehessenek részt árlejtéseken, hogy az iparosokkal konkuráljanak.

6. A központtól felvilágosítást kértünk a Kézműipari Kölcsönintézet működésére vonatkozólag.

7. Megkeresés lesz intézve, hogy a tanonc-szerződésekben a szülő terhére is lehessen megállapítani iskolai büntetéseket.

8. Megkeresés megy az iránt, hogy továbbra is lehessen több iparosnak közös iparigazolványt kiadni.

9. Kértük, hogy a cukrászok ne legyenek kötelesek forgalmi adót fizetni ha 7 HP. alóli motorjuk van.

A. Moldovan,
elnök.

V. Seredan,
titkár.

Cipésziparosokhoz!

Már több alkalommal szövétttem a különböző lapok hasábjain a cipész-kisipar helyzetét, amely számottevő szakma lévén most sem hagyható figyelmen kívül. A mi iparágunknak legfőbb problémáját a gyár-
ipar okozza, amely összetartásánál is jólszervezettségénél fogva mérhetetlen előnyökkel rendelkezik az összetartani nem tudó kisiparossal szemben. Természetes, hogy a tökével és jogászvezetőkkel rendelkező gyárakkal a mi kisiparunk nem veheti fel a versenyt, de ugyanakkor hiba részünkről az, ha nem tudjuk felismerni mennyire fontos támasza a mindenkori rendszernek az iparososztály; ha elhanyagoljuk kötelezettségeinket és nem akarunk tudomást venni azokról az előnyökről, amelyeket ki tudnánk harcolni magunknak, — természetesen csak akkor, ha meg volna közöttünk a faji, felekezeti és nemzetiségi összhang. Éppen ezért a feltétlen összefogás szükségességét ma se lehet eléggé hangsúlyozni. Törvényadta jogainkat is csak úgy tudjuk megvédelmezni, ha nem tesszünk különbséget iparos és iparos között, sőt igyekszünk felségíteni előrehaladásukban a gyámolításra szorulókat. Tegyük meg tehát az első lépést annak elérésére, hogy szakmai szervezetünknek ne csak címe legyen, hanem olyan hatáskörrel is rendelkezessék, amely minden cipész kisiparos érdekét méltóan képviselni tudja. Ha kiküszöböljük a közöttünk duló vetélkedéseket, ha az egyéni érdek elé a közös érdeket helyezzük, akkor ez sikerülni is fog. Csak azután kerülhet sor arra, hogy szervezetünk külső vonatkozásában is megerősödjék. Akkor pedig a cipész kisiparosnak is meg lesz az a fóruma, amelyre a közös életlehetőségek feljavításának érdekében mindeenképpen szükség van.

Péter Lajos

Kőrösi Árpád riportja a kisiparos-kérdésről

Mindenekelőtt városonként egy állandó permanens bizottságot kell választani, amely az össz iparosságot mindenhol képviseli. Ezek közül a megválasztott bizottságok közül alakuljon

HOGYAN KEZDJÜK?

egy pár kivétellel, kellő gyakorlata nincs, tehát a fiatal intellektuel rétegből kell alkalmas adminisztrátor embert nevelni, elsősorban az iparosok fiaiból, akik mégis tájékozottabbak és jobban átértik vállalt munkakörük fontosságát. Ezek közvetlenül érintkeznek a hozzájuk forduló iparossággal és propagandára is alkalmasabbak. A szervezésnek a falvakra is kell terjednie. A falun elhelyezkedett iparosságnak talán a legégetőbb kérdése a szervezetlenség hiánya. Itt a kerületi székhelyek vezetőinek kötelessége a közeli falvakban szétszórt iparosokat beszervezni. A falusi kisiparosban, aki tudja, hogy van egy hátvédje, aki panaszát felveszi és orvosoltatni fogja, aki felvilágosításokkal látja el és megvédi a felesleges zaklatásoktól, hogy van egy hely, ahol szaktudását fejleszteni tudja: lelkesebb katonán nyer az összesség a városi fellengősködő nemtörődömöknél. Áldozatkészebb és kitartóbb lesz a többenél.

uj erők beállításával fokozni lehet. Szolgáljanak például a különböző földművesekből alakult szövetkezetek, amelyek közül különösen a tejtermékeket feldolgozó szövetkezetek fejtenek ki példaadó tevékenységet. Ezt minden iparágban keresztül lehet vinni. Kis tőkével, türelemmel és szorgalommal, hozzáértő, agilis vezetőkkel, önfegyelméssel óriási eredményeket lehet elérni. Nemzetgazdasági szempontból az államnak egyenesen létérdeke ezeket a törekvéseket elősegíteni. Ki kell zárni a politika által használt módszeres frázisokat, hiszen napjaink elég bizonyítékot adnak káros hatásuknak. Rosszul teszik tehát az illetékesek, hogy nem fordítanak nagyobb gondot a kisiparosság bajainak kivizsgálására.

Nemzetvédelmi szempontból is fontos tényező a kisiparos

A mai puszkaporos légkörben könnyen kirobbanhat egy háború. A repülőátadások gócpontjai a hadfelszerelési üzemek és a nagy gyártelepek. Egy pár jólsikerült repülőátadás és agyondédelgetett gyáriparunk a múlté. De itt van a kézműiparos, akinek sikerült nyakára növesztenie a gyáripart. Ennek kell majd a hadsereg és a lakosság ipari szükségletét előteremtenie. Ez nem is olyan lehetetlenség. Pélcára a közelmúltban bőven volt, a háborúutáni időkben. Kuriózusképpen, bár nem tartozik szorosan a kérdéshez, meg kell említenem az 1917/18 alatti orosz hadifogságban átélt egyes eseményeket. A különböző színek harcában az összes gyártelepek téllenségre voltak kárhoztatva. A kevésszámú orosz kézműiparossal együtt a hadifogoly iparosok látták el úgy a lakosság, mint a hadsereg szükségleteit. A hadifoglyok közül minden épkezláb iparost foglalkoztattak. A nélkülözhetetlenség tekintélyt és jólétet biztosított számukra és kiskirály módjára éltek azok, akik távol tartották magukat a színek harcától. A hadifogoly-lágerben alig volt egy-két iparos, akik félrokkantak lévén, nem mehettek ki a városba. A lágerben nem volt semmi foglalkozásuk. Aki pedig valamivel nem

Gazdasági szervezkedés

A harmadik lépés gazdaságilag talpraállítani a kisiparosságot. Ugysem várhat senkitől támogatást, tehát maga kell gondoskodjék saját magáról. Nem lehetetlen az önmagunkon való segítség! A szövetkezetek errevalók. Addig is, míg a teljes, országos organizáció kiépítve nincs, a meglévő keretek között kell kiépíteni a szövetkezeteket. Különösen azok az iparágak kell elsősorban igénybevegyék a szövetkezetek által nyújtott lehetőségeket, melyeknek létét a gyáripar legjobban veszélyezteti. (Bőrpar, faipar, stb.) Gyári lerakatokkal szemben fel kell állítani a kézműiparosok által készített áruk raktárát. A szövetkezetet vásárolja a nyersanyagot, kiosztja a munkát és vállalja az áru értékesítését. Németország már évtizedek óta ezt teszi, de nincs is kisiparos problémája. Ott maga a nagyipar is segítőkészet nyújt, sok esetben az veszi át a szövetkezetektől a termelt árut és mint saját gyártmányát hozza forgalomba. Egy pár transzilvániai városban is léteznek már ilyen szövetkezetek, amelyek kielégítő eredménnyel működnek. Aktivitásukat megfelelő

meg az országos permanens bizottság, amely a minisztériumokban és a kormánynál képviselje az ország összes iparosait.

Ezzel a lépéssel már közelebb jutottunk az egység gondolatához, mert hiszen ebben az esetben nem rakciók interveniálnak, hanem komoly tényezők az iparosság nevében és szavuk súlya is ebben az irányban nő, amit egyetlen hivatalos fórum sem hagyhat figyelmen kívül. Ennek az országos bizottságnak legelső kötelezettségévé kell enni, hogy az illetékeseknél interveniáljanak az iparosságot érintő érdekes intézkedések azonnali isszavonása érdekében. Az újabb endeletek kiadása pedig csak ezen bizottság véleményezése alapján történhessék. Ezek a bizottságok csak országos és nagyobb ügyek elintézésével foglalkoznának s nem lenne orlátlan hatáskörük.

Adminisztrátorokat kell nevelni!

A második lépés az iparosság országos megszervezése kell hogy legyen, amelyben minden iparosnak szerepet kell vállalnia. A világosabb és tágasbb látókörrrel rendelkezők a kishitűt meg kell győzniök a szervezkedés szükségességéről. A iöregedett és már csak bábként zereplő vezetők helyébe arra alkalmas gerinces és munkabíró fiatal erőket kell állítani, de nem teljatlalommal felruházva, hanem szívesen és alaposan kidolgozott tansrutával, amelytől egy hajszálnyit léérés maga után vonja az azonnali leváltást. Szigorúan csak a ráermettség és a puritán jellem lehet az osztályozó, más szempont érvényesülésének nincs helye.

Mivel az iparosság mesterségével való elfoglaltsága miatt nem tehető szert adminisztrációs tudásra,

foglalkozott, a rossz élelmezés folytán leírhatatlan nélkülözéseknek volt kitéve. 1917 őszén az én kezdeményezésemre Krasnojarszkban a rokkant iparosok irányítása mellett a nem iparosok részére szabó-, suszter-, asztalos-műhelyeket szereltünk fel saját készítményü, primitív szerszámainkkal.

Ott is voltak gáncsoskodók, kishitűek, sopánkodók, de mikor pár hétre rá a »kurzus« látogatóit látták, amint extramenázsit esznek, ruházatuk javul, cigarettájuk, pénzüik van, egyszerre megváltozott a hangulat. A suszterműhely rövid hat hét alatt 100 munkással szaporodott, egyik csoport szurkos fonalat készített, a másik kaptafát faragott, a harmadik aprószeget gyártott és így tovább. Három hónapi munka árán már gépeket vásároltunk a városból és gyárszerűen rendezkedtünk be. Ugyanez történt a szabó-, asztalos-, bádogos-, lakatos-, nyerges- és szijgyártó-üzemekben is. Végül nem létezett már iparcikk, amelyet a lágerből elő nem állítottunk volna. A közel 100.000 lakosu város csakhamar itt szerezte be szükségleteit, de nemcsak a civil lakosság, hanem a hadsereg is. A nyersanyagot a hadsereg adta, az ipari feldolgozást a hadifogoly-tábor végezte. Ruházati cikket, fehérneműt, sapkát, bluzt, nadrágot, bákancsot, kórházi papucsot, nyerget, szijjazatot, bádogos és lakatosmunkát szállított a hadifogoly-tábor a hadseregnek. A különböző intellektuellek is itt szorgoskodtak, egy-egy rokkant iparos vezetése mellett.

Ezt a módszert átvették a többi városok is. Nyomdászok! Én egy kis hengermassza és palafedél segítségével kontárkodtam a mesterségemben, lágerujságot csináltam ötszáz példányban, hetenként háromszor, később naponta. (Megboldogult Gyóni Gézával együtt készítettük az első naptárt, hiteleztem neki. Ő volt az első aki, »elvitte« a munka árát.) Bocsnatot kérek a monopoltól, utólag, mert Piatnikot is utánoztam, olyan élethűen, hogy ő maga is megirigyelhette volna. bizony, tus és szinesceruza segítségével gyártottam a 32 levelű bibliát, mert ez is keresett cikk volt a fogolytáborban. Egy remekbe készült paklit 100 rubelért sóztam rá a svéd konzul nyakára.

Mindezt pedig kopekenként összeadott 25 rubeles befektetéssel kezdtük. Mert pénz, az kell mindenhez. A szervezkedéshez elsősorban. La-

punk egyik számában Seredan Valler, a Kisiparos Szövetség titkára már megírta, hogy: »ha minden kisiparos hetenként egy leut adna a központi szervezet javára, ez havonta 2.400.000 lejt tenne ki, évente pedig 28.800.000 lejt. Olyan jelentékeny összeg ez, amelyből nemcsak hogy egy hatalmas szerveze-

tet lehetne fenntartani, de már a második évben sikerülne a fentemlítettéken kívül valóra váltani azt a régi tervet, hogy mindenhol agglomerátum létesítsünk a megöregedett szegény kisiparosok számára. Ez kellene legyen az első lépés.«

Egyes vállalatoknál több adót vonnak le a fizetéséből, mint amennyit a törvény előír

A pénzügyminisztérium az érdekeltek tudomására hozza, hogy az egyenes adóról szóló törvény most történt módosítása alkalmával 3000 lejjig terjedő összefizetéseknel, — ha fizikai munkásokról van szó, — a fizetések után levendő adót nem emelték. Alábbiakban kimutatjuk milyen tételeket kellett fizetnie 1938 április 1-ig egy heti 400 lejt kereső munkásnak:

Állami adó.....	Lei 7'50
Adicionális utadó „	0'25
Munka-alap.....	0'50
Betegsegélyző „	13'—
Összesen	Lei 21'25

Ezek a levonások 1938 április 1-e után is változatlanul érvényben maradtak, így tehát nem felel meg a valóságnak, hogy a fizikai munkások és különösen a gyáripari munkások adóterheit növelték volna. A pénzügyminisztérium intézkedett, hogy a felmerült tévedéseket haladéktalanul vizsgálják felül, mert a mesterségesen előidézett zavar több helyen félreértésekre adott a kalmat. Ebből az alkalmából a pénzügyminisztérium körlevelet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben leszögezi, hogy egyes helyeken az adóösszeg téves kiszámítása folytán gyakran a ténylegesen fizetendő összeg kétszeresét állapították meg és ez okozta az adóemelések látszatát. A minisztérium körlevelében felülvizsgálati eljárásra utasítja a pénzügyigazgatóságokat, amelyeknek elsősorban az adólevonásokat eszközölő nagyvállalatok székhelyein kell megtörténnie. Mindenesetre különösnek találjuk az

olyan adminisztrációt, ahol a munkások adófizetését a pénzügyminisztérium jólérthető rendelkezései ellenére is hanyagul kezelik, nem számolva azzal, hogy a heti 20—30 lejes különbözet a munkásnak 3-4-5 órai fáradsággal kiverejtékezett munkabérért teszi ki.

A tiz munkásnál többet foglalkoztató iparvállalatok nem fizetnek a tanoncotthonok javára heti illetékét. Azok az iparvállalatok, amelyek tiz munkásnál többet foglalkoztatnak, vagyis amelyek munkásbiztosítási járulékaikat a bérlisták alapján történő levonások útján fizetik, április 1-e óta mentesek a tanoncotthonok javára szolgáló s minden egyes alkalmazott után fizetendő heti 2 lejes u. n. »pt. căminuri« illeték levonása alól. Ez az illeték ugyanis, — mint a hivatalos lap 74-ik számában közli, — már benne foglaltatik az újban előírt munkaalapra szolgáló 1%-os munkaadói hozzájárulásban.

Értesítés. Kéményseprő-rovattunk rajtunk kívülálló okok miatt jelen számunkból kimaradt.

Aviz

Conducerea Asociației Maștrilor Hornari din Județul Târnava Mică atrage atenția membrilor asupra acelei împrejurări, că nici până acum restanțele de cotizații n'au fost achitate, ceea ce face imposibilă convocarea adunării generale. Președinția îi roagă și pe această cale pe restanțieri, ca în interesul activității fructuoase a Asociației cu toții să-și aranjeze cât mai urgent restanțele pe cari le au față de Asociație.

Hirdessen az

„Ipari Élet“-ben

Ancheta „Vieții Industriale“

Despre viitorul miciei industriei

Declarațiile conducătorilor Uniunii meseriașilor

(Cluj.) Criza economică, ce de vre-un deceniu s'a abătut asupra țării nu i-a cruțat nici pe micii industriași, ba se poate spune că criza a cauzat aceste clase profesionale greutăți și mai mari, decât oricărei alte grupe profesionale. Masele mari ale micilor industriași, expuse soartei capricioase create de către lupta economică, n'au avut puțința de a se apăra pe sine.

Cum s'ar putea clădi fundamentele unui viitor mai bun pe seama miciei industriei, ce în trecut era atât de prosperă, iar în prezent are o situație atât de deplorabilă? Cum s'ar putea realiza unitatea generală a micilor industriași? Care ar trebui să fie primul pas? Aceste trei întrebări le-am pus unor meseriași aparținând diferitelor branșe. Iată mai jos răspunsul lor.

Organizarea să fie generală!

Di. Alexandru Bajkai, președintele Cooperativei Tâmplarilor de Mobile din Cluj, declară următoarele:

— Problema viitorului nu s'a pus acum nici pentru prima, dar nici pentru ulima oară. Fericirea viitoare se poate asigura numai printr'o organizare, care să cuprindă pe toți meseriași. În cadrele Uniunii Micilor Industriași fiecare meseriaș își are locul său. În cadrele acestei organizații se pot desvolta apoi cu timpul diferitele secții profesionale. Prin aceasta, cred că am răspuns la toate întrebările, ce mi s'au pus.

Lipsa centralei organizatorice

Am pus apoi aceleași întrebări d-lui *Romulus Blaga*, vicepreședintele Uniunii Micilor Industriași din Cluj. Iată răspunsul D-Sale:

— Mica industrie, care nu are o centrală organizatorică e ca un trunchiu depe care lipsește capul. Astfel în funcționarea organelor se resimte lipsa de armonie și astfel munca lor e zadarnică. A sosit pentru meseriași acea oră, când trebuie să-și dea seama că viitorul lor se va putea asigura numai prin organizare. Celelalte grupe profesionale, muncitorii, comercianții etc, de mult și-au dat seama de aceasta. Dece nu vrea oare tocmai micul industriaș să por-

nească pe calea aceasta? Trebuie sistate toate divergențele cauzate de ambiții individuale. Numai prin calea aste se poate realiza organizația generală și unitară a micilor industriași.

Mica industrie are nevoie de presă!

Di. Gheorghe Corondan, președintele Sindicatului Patronilor Croitori din Cluj, dela început accentuează lipsa de capital. — Această lipsă e izvorul tuturor necazurilor, — spune D-sa — pe lângă salarii normale și posibilități satisfăcătoare de câștig ar dispărea una dintre cele mai de seamă piedici ale organizării: invidia. Dacă meșeriașul ar avea mult de lucru n'ar mai avea nici timp, nici nevoie să continue luptele și antagonismele de până acum. Din partea mea sunt de părerea că unitatea industriașilor nu se va realiza numai dacă meseriași vor avea un organ de presă corespunzător! În schimb primul pas ar fi, cum am mai amintit, ca diferitele organizații să elimine și să evite orice fel de antagonisme naționale, rasiale și profesionale.

Depe o zi pe alta nimic nu se poate face

— răspunde *Di. Vasile Cristea*, vicepreședintele Sindicatului Patronilor Croitori din Cluj. Se cere înainte de toate o acomodare absolută la dispozițiunile legii meseriilor. Trăim într'un stat, a cărei baze sunt tocmai legile, deci numai așa ne putem apăra drepturile, dacă respectăm reciproc drepturile tuturor. Cât privește problema unificării, sunt de părerea că deocamdată e prea timpuriu să ne gândim la așa ceva. Mica industrie — în general — e încă într'o fază de dezvoltare. Dar deocamdată n'a sosit momentul. Până atunci trebuie însă să se realizeze unificarea parțială a micilor industriași, prin crearea de sindicate de branșă.

Munca e cea mai de seamă posibilitate!

Di. Adalbert Guráth, brutar trece deadreptul la miezul problemei:

La asemenea întrebări de mare însemnătate se poate da doar un răspuns negativ. *Munca singură e capabilă să dea micului industriaș po-*

sibilități de traiu. Micul industriaș nu trebuie niciodată să lase să-i scape din mâini această unică posibilitate. Un meseriaș, care lucrează este pregătitorul ameliorării situației sale. Iar unificarea, chiar dacă e o tendință cu caracter practic, — nu e totdeauna realizabilă. Noi, micii industriași, ne simțim mereu între două pericole. Ar trebui cumva să scăpăm de aceste pericole. Până atunci crearea unității micilor industriași depinde nu numai de meseriași. Ajutorul deci trebuie să ne vină de dinafară. Primul pas? Pentru a putea respira în tihnă ar trebui să scăpăm cumva de multele sarcini economice. Atunci poate...?

Organizație unică pe întreaga țară!

Di. Anton Moldovan, președintele Uniunii Micilor Industriași a declarat următoarele:

— Avem exemple suficiente în istoria meseriilor, din cari generația de azi ar putea învăța, că meseriași au fost puternici numai prin organizațiile lor. Trebuie deci să urmeze exemplele străbunilor. Să fie disciplinați, să aducă sacrificii pentru crearea și susținerea organizațiilor, cari luptă pentru interesele lor, și în sfârșit fiecare să ambiționeze numai locul, pentru care el este pregătit, să nu râvnească la un loc mai înalt, numai din ambiție personală, prin care servește rău atât interesele generale, cât și cele individuale.

Organizație unică pe toată țara! Să fie lozinca meseriașilor!

Pentru orice trebuie bani!

Aceasta e prima propoziție a d-lui *Alexandra Mózes*, secretarul Sindicatului Patronilor Tinichigii din Cluj. Pentru munca organizatorică trebuie bani înainte de toate, dupăcum nimic nu se poate face fără bani. Lipsa mijloacelor materiale ucide în germeni chiar și cele mai nobile idealuri. Diminuarea circulației financiare pune piedici în calea miciei industriei, dupăcum împiedică și desfășurarea vie a activității comerciale. Iar ceea ce privește realizarea unității comerciale e necesar să se sisteze luptele interne! Primul pas de făcut ar fi deci să se stârpească din organizațiile noastre orice urmă de politicianism, căci astfel încercările, cari se vor face, vor avea posibilități mai largi de desfășurare.

Baza organizării: Uniunea Micilor Industriași

Di. Valer Seredan, secretarul Uni-

unii Micilor Industriași din Cluj declară cele ce urmează:

— Organizația meseriașilor este o necesitate imperioasă, fără de care nici o colectivitate nu poate fi susținută, iar indivizii, cari o compun sunt sortiți să piară în lupte cu alți indivizi organizați.

În actuala situație, când meseriași și-au pierdut organizațiile avute, fără să primească în loc altele mai bune, se impune o organizație unică prin orice sacrificii, care trebuie să găsească soluționarea problemelor pendente.

După părerea mea Uniunea Generală a Micilor Industriași cu filialele ei din toată țara ar putea forma baza acelei organizații puternice.

Primul pas: crearea Sindicatelor.

Pentru ameliorarea situației economice a micilor industriași — spune dl. *Teodor Tereu*, președintele Sindicatului Frizerilor din Cluj, — e absolut necesar să se modifice legea meseriilor, natural, prin paralelizarea intereselor de stat. Tendința spre unificarea meseriașilor nu trebuie să fie prăpădită! Clasa micilor industriași trebuie unificate înainte de toate pe branșe și numai după aceea poate fi vorba despre unificarea lor în organizații locale, județene, regionale și pe urmă într-o Federație generală pentru întreaga țară. Până când însă aceste organizații pe branșe nu se vor realiza, nici vorbă nu poate fi despre organizare pe baze mai largi. Primul pas de făcut deci: să se organizeze în sindicate toți meseriași branșelor, cari până acum n'au Sindicate.

Părerile, cum am văzut, sunt felurite. Unii votează pentru legea meseriilor, alții invocă lipsa de bani, alții reclamă sindicate, iar alții simt necesitatea presei. Din punctul de vedere practic toate răspunsurile prezintă însă lipsuri. Interesele sunt diverse, exigentele schimbătoare și totodată și posibilitățile de acțiune cam restrânse.

Într'un punct însă cu toții sunt de acord: mica industrie are nevoie de organizații pentru asigurarea viitorului ei.

Căfoljăc a talpkartell megalakulásáról szóló híreket — tehát igaz?

A sikertelen árspekuláción egyszer már rajtavesztett talpkartell állítólag ismét a megalakulással kísérletezik. Tény, hogy a talpkartell visszaállítására történtek is lépések, azonban okulva a tapasztalatokon, amelyeket a bőrgyárak annakidején a talpkartellel kapcsolatosan szereztek, a megalakulásra, — legalább is a régi keretek között, — nem kerülhetett sor. Mint annyi alkalommal már, most sem hallgathatjuk el panaszainkat a kartellek, trösztök és eladási irodák működése ellen, amelyeknek spekulációi állandó zavarokat okoznak a termelés és fogyasztás terén. A borkartell különösen lelkiismeretlen harcáról már megemlékeztünk annak idején, amelyet az ezt követő általános gazdasági változások előszel e alapon meg is rendített, a bőrgyárak már-már a régi nivóra sülyedtek vissza, mikor az egyes borküzemeknek újabb kereskedelmi manőverek által sikerült a magukdiktálta árakat megtartani. Most, amikor a kartellek és trösztök látszólag meg tudtuk őrizni gazdasági tevékenységüket, újra csak a kisipar sorsát látjuk veszélyeztetve, hogy a fogyasztóközönségre hárult teherterületekről ne is beszéljünk. Idejét látjuk annak, hogy a kartellek árdiktaturája ellen a küzdelmet újból felvegyük és függetlenül attól, hogy a talpkartell megalakult-e vagy sem, igazságot akarunk szolgáltatni annak a csaknem félmillió kisiparosnak és a többmillió fogyasztónak, akik megfulladásra kényszerülnek a kartellek spekuláció-hullámaiban. Radikális intézkedéseket várunk a kormánytól és az illetékes fórumoktól is, hogy a kisiparosság helyzetének már annyiszor programba vett feljavítását a kartellek megrendszabályozása után kezdje meg. Ez nemcsak a kisiparosság életszínvonalának annyira kívánatos és oly

régén esedékes emelkedését eredményezné, de az utóbbi évek általános gazdasági depresszióját is enyhíteni tudná. Nem kívánunk ezuttal sem a kartellek belső vonatkozású ügyeivel foglalkozni, de a kisipart kiuzsorázni akaró akciók ellen a legélesebben tiltakozunk. Tiszteességes megélhetést, munkaalkatmal, kereseti lehetőséget: ezt akarjuk kisiparosainknak biztosítani, még a kartellek és trösztök romlása árán is!

— **Az ipartestületek feltámasztása érdekében** nagyszabású kongresszus volt a fővárosban, amelyen az évekkel ezelőtt feloszlott ipartestületek elnökei vettek részt. A gyűlésen megállapították, hogy az ipartestületek feloszlása jelentékeny károkat okozott a kézműiparosságnak és határozatot hoztak, melyet a munkaügyi minisztérium elé kívánnak terjeszteni. A határozat három kérésből áll:

1. Az iparosság átszervezése ipartestületekbe és kollégiumokba.

2. A társadalombiztosító megreformálása.

3. A kisiparosság támogatása és érdekeinek megvédelmezése.

Fenti kérdésekkel egyébként lapunk más helyén érdemben foglalkozunk.

Felhívás

A Tárnava Mică megyei Kéményseprőmesterek Egyesületének vezetősége felhívja a tagok figyelmét arra a sajnálatos körülményre, hogy hátralekös tagdíjaikat még mindig nem rendezték, ami a közgyűlés összehívását lehetetlenné teszi. Az Elnökség ezuton is felkéri a hátralekösokat, hogy ügyeiket az Egyesületnek további eredményes munkálkodása érdekében mielőbb rendezzék.

A GÉPET
OLAJOZNI

KELL, HOGY JÓL MŰKÖDJÖN, ILYEN GÉP AZ EMBER IS
IGYUNK SÖRT
FAJBOROKAT

CORVIN-BOROZÓBAN

A KEDÉLYÖNK ÉS MUNKAKEDVÖNK FRISS MARAD!!!

Organul cel mai bun de
publicațiune
este

Viața Industrială

Az „Ipari Élet“ körkérdése

a kisiparosság jövőjéről

Nyilatkoznak a szövetségi vezetők

(Cluj.) A rossz és a még rosszabb eshetőségek között immár egy évtizede hullámzó gazdasági válság a kisiparosokat se kímélte meg, sőt, talán több terhet rakott ennek az osztálynak a nyakába, mint bármelyiknek. A gazdasági háboru szélsőségeinek és váltakozásainak kiszolgáltatott kisiparos tömegnek nem állott módjában, hogy önmagán segítsen.

Hogyan lehetne a múltban oly válságmentes, a jelenben oly szánamegmaradó kisiparosság jövőjét kiépíteni? Hogyan lehetne az általános iparosegységet megteremteni? Mi volna az első lépés? — Ezt a három kérdést tettük fel a különböző szakmákhoz tartozó iparosoknak. Ime, hogyan nyilatkoznak:

Maradéktalan tömörülés!

Bajkai Sándor a cluji Butorkészítő Asztalosok Szövetkezetének elnöke így nyilatkozik:

— A kisipari jövő kérdése nem először vetődik fel, de nem is utoljára. A jövőbeni boldogulást csakis a *maradéktalan tömörülés* hozhatja meg. A Kisiparos Szövetségben minden kisiparosnak meg van a maga helye. Ennek keretein belül aztán fokról-fokra kiépülnek a megfelelő szakosztályok. Ezzel, azt hiszem, valamennyi kérdésre megadtam a választ

A szervezeti központ hiánya

Ezután *Blaga Romulus*hoz, a Kisiparos Szövetség helyi alelnökéhez intézzük kérdéseinket. Így felel:

— A *szervezeti központ* nélküli iparosság olyan, mint a törzs, amelyről a fej hiányzik. A szervek ilyenformán nem tudnak munkájukba összhangot vinni és ez általános eredménytelenségre vezet. Az iparosság számára elközelgett az az óra, amelyben rá kell végre jönnie, hogy egyedül a szervezethez tudja számára a jövőt biztosítani. A többi osztály, a munkás, a kereskedő, vagy diplomával rendelkező már rájött erre. Miért éppen az iparos nem akarja meglátni a kiutat? Meg kell szüntetni a belviszályokat, az egyéni érvelésre törekvő akciókat. Csak czen az úton lehet egy egyetemes és egységes iparos-szervezetet megvalósítani!

Az iparosságnak sajtóra van szüksége!

Corondan Gheorghe, a cluji Szabóipari Munkaadók Szindikátusának elnöke már első szavában a tökélyre utal. — Ez minden bajnak a kutforrása, — mondja. — Normális munkabérek és kereseti lehetőség mellett az ipari tömörülés egyik legfőbb akadálya, a kenyéririgység, megszűnne. A műhelyében elfoglalt iparosnak se ideje nem jutna többé, se szüksége nem volna már az ellentétek és vetélkedések folytatására. Nézetem szerint az egység addig létre nem jöhet, *amíg az iparosság megfelelő sajtó-organummal nem rendelkezik!* Az első lépés viszont az volna, amit már említettem: ha a különböző szervezetek kiküszöbölnek a napirenden levő nemzetiségi, faji és felekezeti viszályokat.

— *Máról holnapra semmit se lehet,* —

feleli kérdéseinkre *Cristea Vasile*, a cluji Szabóipari Munkaadók Szindikátusának alelnöke.

— Elsősorban az ipartörvényhez való feltétlen alkalmazkodást tartom szükségserűnek. Jogi államban élünk és jogainkat csak akkor őrizhetjük meg, ha az egymás jogait kölcsönösen tiszteletben tartjuk. Az egységesítésről az a véleményem, hogy kissé túl korai az eszme. Az iparosság, — általánosan vett értelemben, — még fejlődő fázisban van. Mindennek meg kell érnie. Addig is azonban a részleges egységesítést kell megvalósítani: megszervezni a szakmai szindikátusokat.

A munka a legfőbb lehetőség!

Guráth Béla pékmester röviden a lényegre tér.

— Az ilyen nagy horderejű kérdésekre, — kezdi, — csak negatív választ lehet adni. *A munka az, ami az iparosságnak életlehetőséget nyújt.* Ezt a lehetőséget pedig nem szabad kiengednie a kezéből. A dolgozó iparos minden bizonnyal előkészítője a saját sorsváltásának. Az egységesítés azonban, — ha gyakorlatias irányu szándék is, — nem mindig keresztülvihető. Mi, iparososztály, állandóan két tűz között érezzük magunkat. Ettől kellene megszabadulni.

Addig, a kisipari egység megteremtése nem pusztán a kisiparoson múlik. A belső bajok és a külső kényszerűségek közt himbálózunk. A segítségnek tehát kívülről kell érkeznie. Az első lépés? Hogy valamiképpen lélekzethez jussunk. Megszabadulni a sok gazdasági teherterheléstől. Akkor talán?...

Egységes szervezkedést az egész országban!

Moldován Antal, a Kisiparos Szövetség cluji elnöke ezeket mondja:

— Az iparágak történelmében számos példa mutatja, hogy az iparosság csakis szervezetei által tudott jogainak érvényt szerezni. Ebből a mai nemzedék is okulhatna. Követni kell tehát az ősök példáját, fegyelmetten viselkedni és áldozatot hozni az ipari szervezetek fenntartásáért, amelyek az iparosság létérdekéiért küzdenek. Kárhózatónak tartom azonban a személyes érvényesülési akciókat. Mindenki maradjon meg a számára kijelölt helyen és ne törtessen olyan pozícióba, amelyet csakis az általános érdekek rovására tudna betölteni. *Egységes szervezkedést az egész országban!* Ez legyen az iparosok je'szava.

Mindenhez pénz kell!

Ezzel a mondattal felel első kérdésünkre *Mózes Sándor*, a cluji Bádógosipari Munkaadók Szindikátusának titkára. — Pénz kell a szervezkedéshez, pénz kell a munkavállaláshoz, pénz kell a jószándék mellé is! Az anyagi lehetőségek korlátozása minden igyekezetet csirájában fojt meg. A pénzforgalom csökkenése a kisipari vállalkozást ép úgy megbénítja, mint magát a kereskedelmet. Ami az egység megteremtését illeti, úgy vélem, hogy legelőször a belső vetélkedéseknek kellene gátat vetni! Az első lépés eszerint az volna, hogy mentesítsenek a politikától és elfoglaltsági szemléletektől minden ipari szervet, vagy szervezetet. Ez aztán tágabb teret nyujtana a további próbálkozások számára.

A szervezkedés alapja: a Kisiparos Szövetség

Az ipari szervezkedés egy olyan feltétlen szükségesség, jelenti ki *Seredan Valér*, a Kisiparos Szövetség cluji titkára, amely nélkül semmiféle egyetemes eszme nem vihető keresztül!

— A jelen helyzetben, — folytatja, — amikor az iparosok elvesztették meglévő szervezeteiket anélkül, hogy

I P A R I

A szindikátusi mozgalom kezdeményezése és annak okai

a helyükbe jobbkat kaptak volna, önmagától merül fel egy olyan egységes szervezet eszméje, amely a függő problémákat megoldani lenne hivatott. A szervezkedés alapja, — szerintem, — a Kisiparos Szövetség lehetne, amely az egész országban elterjedt fiók-intézményei által hathatós képviselője volna az össziparosságnak.

Az első lépés: a szindikátus megteremtése

— Az iparosság gazdasági nivójának fellendítésére, — mondja *Tereu Teodor* fodrázsmester, a cluji Borbélyszindikátus elnöke — feltétlenül szükséges az ipartörvény módosítása, természetesen az állami érdekek párhuzamosításával. Az egységesítésre való törekvést azonban nem lehet elhamarkodni! Az iparos-osztályt mindenekelőtt szakmánként kell egységesíteni és csak azután lehet szó az általános megyei, tartományi és végül országos federációba való tömörülésről. Ez azonban mindaddig nem valósulhat meg, amíg a megfelelő szakosztályok nem jöttek létre. Az első lépés tehát: *szindikátusba tömörülni* azoknak az iparágaknak, amelyek eddig még nem tették meg.

A vélemények, amint látjuk, eltérők. Van, aki az ipartörvény mellett szavaz, van, aki a pénzhányra hivatkozik, van, aki szindikátust sürget, van, aki a sajtót nélkülözi. Sajnos, gyakorlati szempontból minden ajánlott eljárás kifogásolható. Az érdekek különbözőek, az igények változóak és ugyanakkor a cselekvési lehetőségek is korlátozottak.

Egyben azonban mindenki egyetért: ugy a jövő biztosítására, mint az egység megteremtésére — *szüksége van az iparosságnak!* Mulhatatlannul és sürdösen!

Ingalant vásárol a satumarei cipész szindikátus

A satumarei cipészek szindikátusa most készül megülni alapításának 100 éves évfordulóját. Ebben az évszázadban természetesen benne foglaltatik az az idő is, amely alatt a satumarei cipészek egyesülete még mint ipartársulat működött. A jubileum alkalmából a nagymultu iparos intézmény vezetősége telket vásárol a Someş partján, ahol iparos üdülőtelepet fognak létesíteni. A satumarei cipészek szervezetének az az eredménye méltán érdemli ki a szakmai körök dicséretét.

A cluji műasztalosok frontján hosszú idő óta vajudik egy megalakulandó szindikátus kérdése. Az alakuló közgyűlés össze is ült már egynehány-szor, a programot megtárgyalták, csak egyetlen áthidalhatatlan akadály maradt fenn mindvégig: a tőke hiánya. A műasztalosoknak ez a kis csoportja mult hó 20-án ismét kísérletezett a megalakulással. A közgyűlés azonban ugyanolyan határozatképtelen maradt, mint az ezt megelőzők. Senki a jelenlévő tagok közül nem vállalta a szindikátusi ivnek felelősség mellett való ellenjegyzését.

Nem érdektelen visszatekinteni azokra az előzményekre, amelyek a szindikátusi mozgalmat elősegítették a műasztalosiparban, annak dacára, hogy ez az ipar egy többé-kevésbé biztos alapokon álló szövetkezetet mondhat a magáénak. A Cluji Butorkészítő Asztalosok Szövetkezete 29-ik éve, hogy fennáll. Kétségtelen, hogy a szövetkezet, ha megfelelő tőkével rendelkezne, nagyobb előnyöket tudna tagjainak biztosítani. Ezzel szemben az is tény, hogy a szövetkezeti vezetőség bizonyos felvállalt munka esetén — készpénz híján — tízezrekre mérő értékig hitelez nyersanyagot tagjainak. Ennek a szövetkezetnek, — a szindikalisták kivételével, — valamennyi helybeli műasztalos a tagja, ezenkívül mint rokon-szakmabelieket, felőle a szövetkezet számos kápitost és üvegest is.

Tévedés volna azt hinni, hogy a szövetkezet a műasztalosipar minden baján segíthet. A műasztalosipar legfőbb problémáját maga a közönséges asztalosipar okozza, legelsősorban az épüetasztalos, aki egy-egy butor-szakos segédet tartván műhelyében mindennemű butoripari munka elvégzésére is nyugodtan vállalkozhatik. máso lsorban pedig a munkanélküli asztalos, vagy a kontár, aki a nivót rontja, mert olcsóbb, és a műasztalos munkát elvállalja ugyan, de ehez legtöbbször silány nyersanyagot, vagy éppenséggel hulladékot használva fel, közönséges fércmunkát végez. Természetes, hogy a szövetkezet mindezen nem segíthet. Legfeljebb a kontártörvény változtat majd a dolgok menetén és az új munkügyi reformok, amelyek a különböző szakipari ágakat széttagolják.

Ilyen és ehez hasonló szakmai sérelmek termelték ki az alakulandó szindikátus tervét. Nem valószínű, hogy ez a szindikátus rövid időn belül megalakulhat, de megalakulása pillanatnyilag nem is eléggé indokolt. A szövetkezet, mint eddig is, a megrendelt vagy felvállalt munkát bizonyos sorrendben szétosztja a tagok között. Ujabbán például a Someşeni kaszánya belső munkálatait; — egynehány pályázó közül, — a szövetkezet kapta meg. Az viszont, hogy raktárra nem tud dolgoztatni, külső okok közreműködésének tulajdonítható, a butorkereskedők, de főleg butorgyarak konkurenciájának, amelyek egész sereg tétlig, vagy rosszul-képzett műasztalosnak nyújtanak működési teret. A gyári munkások ugyanis, — sablonmunkát végezve, — csak nagyon keveset, vagy éppen semmit nem képesek elsajátítani a mesterség speciális oldalait illetően.

A Cluji Butorkészítő Asztalosok Szövetkezete mai formájában is még mindig alkalmas arra, hogy tagjainak érdekeit megfelelően képviselje. Az a téves felfogás, hogy az esetlegesen megalakuló szindikátus betudná tölteni a szövetkezet heijét, még mindig nem elég hathatós érv arra, hogy egynehány a szövetkezettel egyet nem értő tag magán-mozgalomba bocsájtkozzék, hogy egy bizonytalan vállalkozás kedvéért egy meglévő intézmény hitelét megrendítse.

A magunk részéről tudatában vagyunk annak, hogy egy bármilyen szakmában megalakuló szindikátus tevékenysége, vagy csak pusztá létezése is, áldásos lehetne az egész szakmára. Ez azonban csak akkor, ha a szervezkedés egyetemleges. Addig, amíg széthúzások vannak a szakma keretén belül, ahol két irányu mozgalom akar egymás mellett haladni, addig minden próbálkozás hiábavaló. Azt javasoljuk, álljon a szövetkezet zászlaja alá ez a néhány tag, aki sikra szállt egy friss intézmény megvalósításának az érdekében. Álljanak vissza a szövetkezet mellé és ott próbálják meg elgondolásaikat megvalósítani. Mi azt szeretnők, ha asztalosiparosaink sorsát avatott kezekben látnók letéve. Akár szindikátus, akár szövetkezet legyen annak a neve.

GALERIA MESERIAȘILOR

IPAROS ARCKÉP CSARNOK

Petrovay Tibor,

a Szövetkezeti Központ cégvezetője, országgrészünk szövetkezeti mozgalmának ismert gyakorlati és elméleti munkása. A clujli ipari termelő- és hitelszövetkezetek állandó ellenőrzője és irányítója. Lapunk munkatársa.

Seredan Valer,

a Kisiparos Szövetség clujli fiókjának titkára, az Ipartestület volt főtitkára. Lapunk munkatársa.

Nagy Jenő,

nyomdatulajdonos, szakmájának elismert tényezője, számos társadalmi intézmény támogatója.

P. Mihoc,

az „Ardealul” nyomdai műintézet igazgatója, aki a grafikai munkaadók megszervezésének terén végez önzetlen tevékenységet. Lapunk munkatársa.

Tamás Ferenc,

papirkonfekciós, számos iparos- és kulturintézmény támogatója.

Salamon Jenő,

nyomdatulajdonos, szakmájának egyik közismerten törekvő tagja.

Polonyi Albert,

nyomdatulajdonos, aki ez évben tölti be nyomdászságának 50-ik évét.

Katz Jenő,

nyomdatulajdonos, bélyegzőgyáros és papirkereskedő, a nyomdai ipar egyik markáns egyénisége.

Blau Dezső,
könyvkötőmester, a clujli Zsidó Iparos Aggmenház vezetőségi tagja, elsőrendű szaktekintély, elismert szervező erő.

Friedmann Lipót,
a nemzetközi mintavásáron aranyéremmel kitüntetett dobozgyáros, a Könyvkötők Szakosztályának alelnöke.

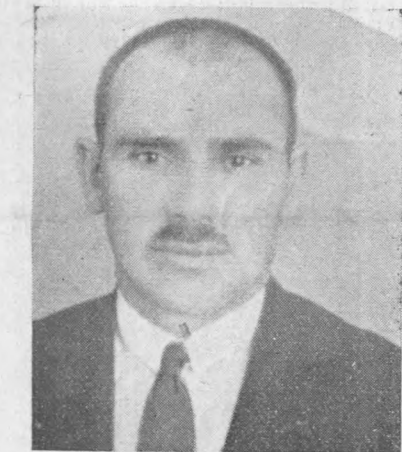
Topay Gyula
könyvkötőmester, a fiatal generáció egyik legképzettebb tagja.

Friedmann József,
az „Universal” grafikai vállalat széleskörű szakmai tapasztalattal rendelkező tulajdonosa.

Deutsch Sándor,

Bordy József
műszerész, iparágának egyik legkiválóbb tagja.

Katsay József
vizvezeték- és villányserelőmester, az Ipartestület volt vezetőségi tagja

Nágel Nándor
kéményseprőmester, az iparosság szervezkedése terén elismert tekintély, számos iparos-intézmény vezetőségi tagja.

Derezey János
ácsmester, az Ácsmesterek Szakosztályának volt elnöke, az Iparos Egylet volt választmányi tagja.

Horváth Pál

Kovácsmester, iparágának elismert szaktekintélye, számos iparos-intézmény támogatója.

Biris Lucă

a Kisiparos Szövetség alelnöke, aranyéremmel és királyi oklevéllel többszörösen kitüntetett cipésmester, a Cipészek és Bőrliparosok Szakosztályának volt elnöke.

Foris Zóránd

autószerelő, a cruji iparos-társadalom egyik tevékeny tagja.

Katz Ármán

Berlinben specializált radiátor-készítő, szakmájának kivételesen képzett tagja.

Székelyhidi Sándor

asztalosmester, számos kisiparos megmozdulás kezdeményezője.

Solomon Mendel

bádogosmester, több középület bádogos munkálatainak elvégzője.

Augustich Ferenc

vulkanizáló, a Sofförök szindikátusának sok éven át volt elnöke.

Réthy Iános

asztalosmester, aki a szakmai szervezkedés terén fejt ki figyelemreméltó tevékenységet.

Tlon Alexandru

[külföldön] specializált országosan elismert női cipésmester.

Dege Antal
turdaí bádógósmester, a Kisiparos Szövetség
alapító tagja.

Prodancluc Antal
dubráveni járási kéményseprőmester, a Kéményseprő-
mesterek Országos Szövetségének titkára és sighthi-
soarai Szakosztályának ügyvezetője.

Panis Gavril,
gherlai cipészmaster, a gherlai Iparos Egylet vá-
lasztmányi tagja és könyvtárnoka.

Üveges Endre,
turdaí fazekasmester, a Fazekas Ipartársulat elnöke,
az Iparos Egylet választmányi tagja.

Tóth Sámuel,
Drezdában szabászati akadémiát végzett turdaí sza-
bómester, az Iparos Egylet és a Kisiparos Szövet-
ség alelnöke, a Szabóiparosok Szakosztályának
elnöke.

Porzsolt Károly,
turdaí csizmadiamester, a Csizmadia Ipartársulat
elnöke, a Kisiparos Szövetség választmányi tagja.

Bartha János,
kalaposmester, a turdaí iparos társadalom egyik
tevékeny tagja

Sánta József,
turdaí bádógósmester, minden ipari tömörülés
lelkes pártolója.

Ifj. Makkai Miklós
turdaí bádógósmester, a fiatal iparos nemzedék
egyik agilis tagja.

A katonai hatóságok figyelmébe!

Uniformizált kontárok

Az elkésve és nehezen induló szezón kezdetén ismét felmerül a kisiparosság körében az évek óta hangoztatott panasz a katonai uniformist viselő kontárok ellen, akik az amugyis munkahiányban szenvedő kisiparos szájától vonják el azt a szükös falatot, amelynek kiharcolásáért az iparos drága pénzen iparengedélyt váltott magának és fizeti az adót, államnak, városnak. Mindezt csak azért, hogy dolgozhasson. A bakának azonban ez nem kerül pénzébe. Talán éppen ez az oka annak, hogy a kontár bakát minden ipari vállalkozásnál ott látni. Az épülő házak állványain a vakolókanállal, vagy a ház alapzatán dolgozva, ácsfejszével a kezében. Látni hegesztő-készülékkel, látni amint a házkörüli bádogosmunkát végzi, látni a vízvezeték- vagy villanszerelésnél, látni ecsettel, amint a készülő ház frontját mázolja. Ugyanez a helyzet a műhelyi munkásoknál is. Nem ritkaság a baka, aki szabó-, cipész- vagy asztalosmunkát végez. Amikor első ízben szóvátettük ezeket a sérelmeket, intézkedés történt és a panaszok megrikkultak. Most azonban, újra fel kell idéznünk ezeket. Kérjük a katonai hatóságokat, hogy szigorúan tiltsák el privát-munkák elvégzésétől a hadsereg kötelékébe tartozó iparosokat. Ugyanakkor intézkedést kértünk arra nézve is, hogy a kisebb katonai fórumok ne használhassák fel többé különböző magánvállalkozások céljára az iparos bakákat. A kisiparos helyzete van ma olyan súlyos, hogy ne legyen szükséges mesterségesen még súlyosabbá tenni!

INDUSTRIA GRAFICĂ

Situația economică-financiară a Instituțiilor de Arte Grafice

Pot spune că, Artele Grafice suportă cele mai mari greutăți, atât din punct de vedere financiar, cât și alte nenumărate greutăți, ce năpăstuesc asupra lor. În orașul nostru putem număra 42 tipografii, un număr prea mare față de populația orașului nostru, cu atât mai mult că toate lucrările oficiilor de Stat se dau Imprimeriei Statului, pentru executare, rămânând astfel numai lucrările particulare, cari nu sunt suficiente pentru a alimenta cele 42 tipografii.

Pe zi ce trece, greutățile cresc, situația începe să devină insuportabilă și incurând ne vedem în fața unei imposibilități de a mai putea exista, adevărat a mai putea funcționa chiar și în cadrele unor modeste posibilități, fără a mai pomeni de vre-o dezvoltare și anume pentru ce? Pentru că impozitele sunt în continuă creștere, la fel prețul materiilor prime, urcările de salar ale angajaților, care se fac paralel cu indexul de scumpete, conform contractelor colective, apoi cifra de afaceri de 7.20%, care constituie o mare nedreptate pentru noi, deoarece o plătim dublu, odată se achită la data când cumpărăm materiile prime, iar la terminarea

lucrării se mai achită după întreaga sumă, adevărat atât pentru valoarea materiilor prime, cât și pentru executarea lucrării.

Pe lângă toate greutățile impuse, concurența este mare, cei inconștienți își urmează calea, care duce la ruină sigură, iar cei conștienți pentru a face față, se dedau la multe fapte ilegale, sustrăgându-se dela multe datorii impuse, însă nici una și nici alta nu poate avea o lungă durată, ci va trebui și unul și altul să termine activitatea ilegală. Pe baza actualelor legi, precum și prin măsurile de control, se va putea pune sfârșit tuturor ilegalităților.

Care ar putea fi salvarea? Stabilirea normelor de conlucrare în viitor, aceasta pentru a ameliora situația precară, în care se găsesc tipografiile din Cluj, ceea ce se poate realiza numai printr'o schimbare a condițiilor și prin sistarea concurenței nejustificate.

Pe lângă stabilirea normelor, se simte nevoia de organizație. Dacă Uniunea Muncitorilor Grafici, a știut să organizeze pe toți lucrătorii grafici și această organizație le asigură existența, îngrijindu-se de a plasa pe toți șomerii, ori a le da

un ajutor bănesc, la fel ar fi potrivit ca și Uniunea Patronilor Grafici să-și facă datoria față de patroni, organizându-i și prin care organizație patronii să poată beneficia de unele favoruri, pentru a-și putea valida drepturile lor atunci, când se află în fața unei tari organizații a lucrătorilor grafici, cu atât mai mult că, pentru patroni, greutățile sunt foarte mari și pline de responsabilitate morală și materială. Văzând acest mare gol, am crezut de bine să propun ca, pe lângă Uniunea Patronilor Grafici să se înființeze Asociații, ori Sindicate locale, pentru apărarea drepturilor. De exemplu, citez un caz recent. În primăvara anului crt. la Prefectura Județului Cluj, a avut loc licitația pentru imprimare necesare pe un an. Este cunoscut că la asemenea licitații ia parte și Imprimeria Statului, a cărei ofertă adesea e mai ieftină decât ale tipografiilor particulare și întrucât licitația verbală nu se admite, e prea posibil ca pentru o mică diferență să pierdem toate lucrările. Interesele noastre sunt ca aceste lucrări să se execute de tipografiile noastre locale, puțând astfel da pâine șomerilor din oraș. În acest scop am înaintat un memoriu, semnat de toți, cari am luat parte la licitație și prin care rugăm a se admite licitația verbală, dându ni-se astfel posibilitatea ca tipografiile locale să execute toate imprimările, nemai vorbind și de faptul că executarea imprimatelor de către tipografiile noastre, aduce foloase Statului, deoarece tipografiile noastre plătesc impozite mari, ca, impozit comercial, cifra de afacer taxă, timbre etc. pe cari Imprimeria Statului nu le achită.

Cererea noastră a fost aprobată de către Ministerul de Interne, admițându-ne și la licitația verbală, unde am dat dovadă de cinstea noastră și modestele noastre prețuri. Astfel am ajuns ca tipografiile din orașul nostru să execute imprimările județului, puțând da pâine șomerilor, iar de altă parte atât Județul cât și Statul au profitat, deoarece după acea lucrare s'au plătit impozite către Stat și Județ pe câtă vreme Imprimeria Statului nu plătește, prin urmare este un exemplu bun pe tru toate tipografiile, ca și în viitor să-și apere drepturile, mai ales acolo, unde angajații tipografi sunt bine organizați.

P. Mihoc.

Szerkesztői üzenet

azokhoz, akik cikkeinket kézirat gyanánt használják fel.

Végtelenül megtisztelő, sőt majdnem hízegő ránk nézve, hogy a többi szakmai és felszakmai sajtó-termék lapunk egyes cikkeit az első sortól az utolsóig átveszi. Nem is tiltakoznánk akkor, ha ezeket a cikkeket minden további nélkül leköznék, mert hiszen ez, — bizonyos határ betartásáig, — általánosan elfogadott sajtószokvány. De igenis fel kell emelnünk szavunkat az ellen a nagyfokú szemérmellenség ellen, amikor nap-nap után bebotlunk saját cikkeinkbe, amelyeket nemcsak, hogy a forrás következetes megjelölése nélkül, de legnagyobb meglepetésünkre nem mi, hanem doktor X. Y. „szakiró“ (vagy „közgaz.lás“) szignál. Hasonlóképpen tiltakozunk az ellen is, ha a lapunk hársábjain felvetett ipari problémáinkat egyesek, — akár szószert, akár kivonatossan közölve, — arra használják fel, hogy maguknak reklámot csapjanak vele. Mi mint iparosok szerkesztünk lapot és nem mint „szerkesztők“ csinálunk „gesefet“ az ipari kérdésekből. Ezt üzenjük azoknak, akik üzletiesíteni akarják azokat a kisipari problémákat, amelyeket mi orvosoltatni szeretnénk.

GRAFIKAI IPAR

A grafikai ipar gazdasági és pénzügyi helyzete

Bátran állíthatjuk, hogy a nyomdaipar a legnagyobb nehézségekkel küzd, úgy pénzügyi viszonylatban, mint a számtalan más irányú válság keresztütlésében. Városunkban 42 nyomda működik, ami a lakosság számához viszonyítva aránytalanul sok, főleg, hogy az összes állami hivatalok munkalatait az állami nyomdaintézet (Imprimeria Statului) kapja meg. Az ezenkívül számításba jövő magán-vállalkozások viszont nem léggé alkalmasak arra, hogy 42 nyomda-intézetet tápláljanak.

A nehézségek nap-nap után sokszorozódnak, a helyzet türhetetlenné kezd válni és csakhamar azon vehetjük észre magunkat, hogy a legszerényebb keretek közötti megélhetés is bizonytalanná vált számunkra.

Az adó-terhek állandó növekedése, a nyersanyagok drágulása, az alkalmazottak fizetésemelése, — ami a kollektív munkaszerződések alapján a drágasági indexszel párhuzamosan halad, — a 7.20 %-os forgalmi adó, amely teljesen igazságtalanul ért bennünket és amelyet eszerint duplán fizetünk meg, miután a nyersanyagbeszerzésnél kifizetett összeget a munkálatok befizetésénél másodsor is meg kell fizetnünk: mindez bőven alkalmas arra, hogy életlehetőségeinket abnormálisan leszorítsa.

A fenti nehézségeken kívül a nagy konkurencia ugyancsak hozzájárul

ehhez, azok azonban, akik ezt tudattalanul teszik, olyan uton haladnak, amely a biztos csödhöz vezet, míg azok, akik tudatosan folyamodnak a törvénytelen eljárásokhoz és ugyanakkor a legelemibb kötelezettségek teljesítése alól is kivonják magukat, szintén nem sokáig folytathatják illegális tevékenységeiket. Az új ellenőrzési rendszer csakhamar véget fog vetni ennek.

Hogyan lehetne a bajokon segíteni? A mai cluji nyomdaipart csakis a szakmai felkészültség feltételeinek megrendszabályozása által és a közös együttműködés segítségével lehet magasabb nivóra emelni. Ezenkívül természetesen a tisztességtelen konkurencia elfojtása is szükséges.

A minden oldalon való szervezkedés a legfontosabb ezek között. Ha a Grafikai Munkások Szövetsége meg tudta szervezni az összes szakmabeli munkásokat és ezáltal egrisztenciájuk védelmezővé tudott válni, — munkához juttatván, vagy pénzbeli segélyben részesítve a munkanélkülieket, — ugyanakkor a Grafikai Munkaadók Szövetsége is meg kellene hogy tegye kötelességét a munkaadókkal szemben, amely által azok előnyökhöz juthatnának és megvédelmezhetnék jogukat. Mindez annál is inkább jogosult óhaj, miután tudvalevő, hogy a munkaadókat nagyobb horderejű bajok veszik körül és úgy erkölcsi, mint anyagi felelősségük is nagyobb.

Ugy vélem bátran javasolhatom tehát, hogy a Grafikai Munkaadók Szövetségével párhuzamosan helyi egyesületeket vagy szindikátusokat is kellene létesíteni, amelyek érdekeinket hathatósan képviselni tudják.

Az idén tavasszal például árlejtést tűzött ki a helyi prefektúra egy évi nyomtatvány-szükségletének elkészítésére. Ismeretes, hogy az ilyen árlejtéseken az »Imprimeria Statului« is résztvesz, amelynek ajánlata gyakran olcsóbb, mint a helyi nyomdáké és így, miután a szóbeli árlejtést nem engedélyezik, nagyon valószínű, hogy egy egészen jelentéktelen árkülönbözet miatt elveszítünk olyan megrendeléseket, amelyeket legfőbb érdekünk volna elvállalnunk, már csak munkanélkülieink miatt is. Ebben az értelemben memorandumot intéztünk az illetékesekhez, — amelyet valamennyien, akik az árlejtésen résztvettek, aláírtak, — kérelmezve, hogy a jövőben engedjék meg a szóbeli árlejtés is. Ezáltal lehetővé válik a helyi nyomdák számára is, hogy állami megrendeléseket elvállalhassanak, ami méltányos is lenne, mert éppen a mi nyomdaiparunk az, amely az állam gazdasági életét kereskedelmi adóval, forgalmi adóval, taksákkal és bélyegekkel forgalmasabbá teszi.

Kérésünket a belügyminisztérium jóváhagyta és ilyenformán a szóbeli árlejtésre kerülve sor, bizonyosságot adtunk elfogadható arainkról, ami által városunk nyomdái hivatalos munkákhoz jutottak. Itt ismét csak javunkra írható, hogy míg mi a munkák után lefizetjük a városi és állami adót, az »Imprimeria Statului« ezt nem teszi meg. A fenti példa is csak arra indíthatná a nyomdaipari munkaadókat, hogy jogaik biztosítását a jövőben az általános tömörülés terén keressék. P. Mihoc

Helyreigazítás.

Múlt számunk Arcképcsarnokában fényképeinek szövegébe belekerült hibákat az alábbiakban igazítjuk helyre. Bajkai Sándor a Butorkészítő Asztalosok Szövetkezetének, nem alelnöke, hanem elnöke, az Asztalos Szakosztálynak viszont nem elnöke, hanem alelnöke.

Bréda Ferenc nem a Fazekas Ipartestület, hanem a Fazekas Ipartársulat elnöke, Raffay István, Hegedüs Gyula és Moldován Antal nem az építőmesterek, hanem a közműves nesterék csoportjának elnöke, illetőleg tagjai.

Scrisoarea unui mic industriaș

A'n primit la Redacție scrisoarea aceasta și o publicăm fără nici o schimbare.

Mult Stimat Domnule Redactor!

În zilele acestea am citit o carte, în care se povestește, ce bine le merge colegilor noștri din cealaltă emisferă a pământului, și anume meseriașilor americani. Meseriașii din America au fiecare câte o căsuță cu o grădiniță, casa e încălzită cu calorifere, are mașină, radio și multe alte lucruri, despre cari noi nu îndrăsnim nici să visăm. Dar nu vreau să Vă scriu despre mașină, căci de fapt eu nici nu doresc automobil, ci sunt pe deplin mulțumit, dacă Duminecă după masă imi pot duce soția și copiii la vre-o excursie cu un autobuz. Suntem însă vre-o câțiva, cari ajungând pe la mijlocul vieții noastre am reușit să ne instalăm un atelier destul de potrivit, din care însă lipsește tocmai acel ceva, de care omul veacului al XX-lea — astfel și micul industriaș — cu greu se poate lipsi. Acest ceva e: telefonul. Vă rog, domnule Redactor, să nu Vă mirați, căci și eu o recunosc că ar fi cam comic dacă un richituitor de ghete din mahala, care se susține din cârpei de câte 5—10 Lei, ar vrea să-și introducă telefon. Suntem însă destul de mulți din aceia cari am fi dispuși să introducem în atelierul nostru

un telefon, pentru a ne putea servi mai prompt clientela, deaceia Vă rog, domnule Redactor, în numele colegilor mei să binevoiți a interveni pela Societatea de Telefoane să se stabilească pe seama micilor industriași o taxă de abonament mai redusă, cam vre-o 250 Lei lunar. Sunt pe deplin convins că acordând această reducere centrala telefonică din Cluj, ar dobândi o mulțime de noi abonați, de cari — având destule locuri goale — poate are nevoie. S'ar putea eventual face o înțelegere în sensul ca Societatea de Telefoane să fixeze numărul de abonați, pentru cari ar fi dispună să dea reducere, urmând să se strângă apoi abonați în numărul minim cerut de Societate.

Mulțumindu-Vă anticipativ Vă salut în numele colegilor mei.

Un abonat clujean.

Mult Stimat

Domnule Director General!

Vă trimitem scrisoarea de mai sus fără a adăuga nici un fel de comentariu. Intrucât ar fi posibil, Vă rugăm să binevoiți a dispune ca micii industriași din Cluj să primească dela filiala din Cluj a S. A. R. de Telefoane, reducerea de taxă, pe care o cer.

Cu deosebit respect

Redacția revistei: „Viața Industrială”

Egy kisiparos levele

Kaptuk az alábbi levelet, melyet minden változtatás nélkül közreadunk.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A napokban a kezembe akadt egy könyv, amelyben arról olvastam, hogy milyen jól megy a sora a földteke másik felén élő kollegánknak, az amerikai iparosnak. Kertes kis háza van, gőzfűtéses lakása, autója, rádiója és mindene, amiről mi európai kisiparosok még csak álmodni se merünk. Nem is arról akarok én most írni, hogy au'óra fáj talán a mi fogunk, nem, mert mi azzal is megvagyunk elégedve, ha vasárnap a sétaterre a döcögős autóbusszal vihetjük ki az asszonyt és a gyerekeket. Hanem vagyunk egynehányan, akik életünk delére elérkezve csinos kis műhelyt mondhatunk a magunkénak, amiből már csak éppen az az egy hiányzik, amit a huszadik század emberé, — még ha kisiparos is, — nehezen tud nélkülözni. Ez a valami: a telefon. Ne tessék ezen

csodákozni, Szerkesztő ur, mert azt én is elismerem, hogy nevetségesen hangzik, ha például a külvárosi foltozó-varga, aki 10 lejes munkadíjából tartja fenn magát, telefon akar felszerelni, holott, hogy mást ne mondjak, még a viz-díjat is alig képes fizetni a boldogtalan. Hanem nagyon is sokan vagyunk, akik a megrendelő közönség kedvéért szívesen volnánk hajlandók műhelyünkbe a telefont felszerelni. A mai rohanó világban a közönségnek ha valamire szüksége van, az gyorsan kell, sürgősen kell, vagy éppen: azonnal kell. Ezért tehát arra kérem a magam és több kisiparos társam nevében a Szerkesztő urat, hogy járjon közbe a telefontársaságnál annak érdekében, hogy állapítsanak meg nekünk, kisiparosoknak egy redukált távbeszélő-taxát, mondjuk havi 250 lejben. Biztos vagyok benne, hogy ebben az esetben többszáz új előfizetőt nyerne a cluji telefonközpont,

amelyre — elég üres helye lévén, — bizonyára szüksége van. Talán előzetes megállapodást is köthetnének vezetőinkkel, hogy amennyiben bizonyos számú előfizető akad, úgy megadják a kért kedvezményt? A magam részéről is csak ezt indítványozhatom és kérem a közbenjárás eredményét a „Szerkesztői üzenetek” rovatába közzétenni.

Vagyok előre is köszönettel és kiváló tisztelettel számos iparostársam nevében egy cluji előfizető.

Mélyen tisztelt Vezérigazgató ur! Fenti levelet minden kommentár nélkül eljuttatjuk Önhöz. Amennyiben mód kínálkozik rá, kérjük odahatni szíveskedjék, hogy a helyi kisiparosság megkapja a S. A. R. de Telefoane cluji központjától a kért kedvezményes díjszabást.

Kiváló tisztelettel:

az „Ipari Élet” szerkesztősege

In atenția

autorităților militare

La începutul sezonului, care a sosit atât de târziu, s'au ivit iarăș doleanțele meseriașilor contra clandestiniștilor, cari poartă uniforme militare. Acești clandestiniști iau dela gura micului industriaș ultima sa bucată de pâine, pentru căștigarea căreia meseriașul și-a scos pe bani mulți un brevet de meserie, plătește impozitele către stat și comună, etc. Meseriașul face toate acestea numai pentru ca să poată lucra. Pe soldat însă toate acestea nu-l costă nimic. Poate tocmai din cauza acesta îl vedem pe clandestinistul-soldat oriunde, la orice antrepriză: la zidirea unei case, fie la muncii de instalare. Soldatul clandestinist lucrează apoi și prin atelier, prin croitorii, tâmplării, panțofării etc. pretutindeni îl vedem pe acesti clandestiniști. Când pentru întâia oară am semnalat această situație, s'au mai împușinat. Acum însă iar trebuie să rugăm autoritățile militare să interzică în modul cel mai sever pe meseriașii militari să se angajeze la munci particulare. Totodată cerem ca să se ia măsuri ca rangurile militare inferioare să nu mai utilizeze pe soldați pentru munci particulare.

Küldje be

előfizetési díjhátralékát kiadóhivat alunknak!

Bepillantás a fényképészet sötétkamrájába

A fényképészet mint ipar, mint iparművészet és mint kenyérkereseti lehetőség

A fényképészet a kisiparnak az az ága, amellyel eddig a legkevesebbet foglalkoztunk. Most, — többek kívánságára, — pótolni akarjuk ezt a hiányt és szemléltető riport keretében engedünk bepillantást ebbe a szakmába. A bajok, amint látni fogjuk, itt sem kisebbek, mint máshol. Munkatársunk felkereste Bordan Eugent, a fényképészet terén országosan elismert szakteknitélyt és nyilatkozatot kért tőle lapunk számára. Bordan Eugen a következőket mondotta: Ha színekben óhajtaná valaki kifejezni az iparosság mai helyzetét, úgy az eredmény nem lehetne más mint egy monoton szürke kép, de ha a fényképész mesterségről, mint kenyérkereseti iparról készítenénk képet, úgy még a szürke szín is túl élénk volna és csak a gyászosan fekete festéknek juttat szerep.

A gazdasági krízis hűvös lehelete elsősorban a kisipart dermedtette meg és ezek közül is elsősorban azokat, melyek nem elsőrangú szükségletet jelentenek. Mivel a fénykép maga mint ipari, vagy iparműveszi termék, lehet izlésbeli, hiusági vagy más érzelmi inspirációból származó kívánság, de semmi esetre sem elsőrangú szükséglet, természetes következménye tehát a mai kritikus gazdasági állapotnak az a helyzet, melyben szakmánk színlődik, mivelői pedig, akik a közelmúltban a társadalomnak értékes, sokszor jónevű tényezői voltak, rendre-rendre eltűnnek és egykor gyönyörű szakmájuknak áldozataivá válnak.

Ha ennek a szomorú jelenségnek közelebbi indokait is keressük, úgy nem vádolhatjuk egyedül a gazdasági depressziót, hanem a dolgok mélyébe tekintve a szociális mizeriákon kívül — az az amikor a gazdasági krízis hatása alatt nagyon sokan az elvesztett egzisztenciájukat ezen a pályán óhajtották újból megtalálni — kulturális tényezőket is figyelembe kell vennünk.

Mielőtt ezt a gyermeket nevén hívánánk tanubizonysággal, álljunk meg egy kissé az előbbi szociális bajnál.

Akik mesternek csaptak fel

Egyetlen, újabbán szintén képesítéshez kötött szakma a fényképészet,

mellyel hol több, hol kevesebb hozzáértéssel az amatőrök ezrei is foglalkoznak és míg nem volt képesítéshez kötve sok olyan amatőr választotta kenyérkeresetét, akik mint mesterek csak dicsőséget szereztek a szakmának. Igen ám, de a háború utáni időkben, és főleg a gazdasági válság hatása alatt a sok „leépítés” nyomán az állástalanok száza — ha egy keveset konyítottak a fényképezéshez, „fotografus mesternek csaptak fel”. Ennek következtében állott aztán elő az a beteges, vagy inkább vészes helyzet, hogy például Clujon ma a rendkívül nehéz kenyérkereseti lehetőségek és súlyos terhek dacára háromszor annyira fényképész küzd a létért és ugyanakkor egymás ellen is, mint a gazdasági krízis előtt. Ugyanaz a helyzet a vidéken is. A létért való küzdelmükben éppen ezek a jövedvények azok, akik fegyverül a legveszedelmesebb eszközt, az árrontás fegyverét szegezték ellentünk, elpusztítva azt a kevés kereseti lehetőséget is, amit az általános pénzhiány érintetlenül hagyott volna. Nincs is szakma amelyben az olcsójánoskodás oly romboló munkát végzett volna, mint a fényképészetben és ha számszerű adatokat sorolnánk fel úgy hájmeresztő bizonyítékokkal szolgálhatnánk.

Az amatőrök káros beavatkozása

De lássuk most azt a másikat, amint mondtam kulturális tényezőt, amely káunkat okozta. Ez az amatőrizmus rohamos és nagyléptű kifejlődése éppen abban a korban amikor szakmánk a pénztelenség miatt pang.

Elvitázhatatlan, hogy a fejlett amatőrizmus az országnak úgy gazdasági, mint kulturális fejlődése szempontjából nagyon fontos tényezője, de ugyanakkor e válságos időkben és megfelelő iparvédelmi intézkedések hiányában ez a rohamos fejlődés a szakfényképészet rovására fejlődött ki, leszorítva ezt minden tekintetben egy sokkal mélyebb fokra, mint a milyen ma megilletné. Mert hiszen az elvitázhatatlan, hogy más a hivatása az amatőrizmusnak és más a jól kiképzett korszerű hivatásos fény-

képészek. Ha minden téren azt látjuk, hogy a hivatásos képesítés van megkövetelve és elismerve, úgy a mi szakmánk iránt is figyelemmel kellett volna legyenek az illetékesek.

Hiába áll rendelkezésére a jól kiképzett szakfényképészek a modern kor minden technikai és izlésbeli adottsága, ezeket ritkán tudja igénybevenni, mert nincs kinek és a szakfényképész rossz díjazás mellett kevés munkát kap, mert ma az amatőrizmus a divat és a kis amatőr képeken keresztül eléggül ki a közönség minden igénye. Kicsitől nagyig mindenki amatőr és ma már mindenkinek tele a tárcája amatőr képpekkel, melyekkel mindenki megszerezte a kielégülésnek azt az érzetét, mely miatt a szakfényképész azt sem tudja hogy melyik lábára álljon, ha véletlenül egy a csillagokat is lealkudó rendelő téved hozzá. Állítsuk az amatőr felvételeket kidolgozó u. n. fotolaboratoriumok forgalmát szembe a műtermek forgalmával és megkapjuk legkonkrétabb bizonyítékát ezen állításomnak.

Azt hiszem, hogy e három esetfelvonással elég feketére sikerült az a kép, amit a szerkesztőség szakmánkról tőlem kért, de ha valaki esetleg a mélyebb tonusok iránt is kíváncsi volna úgy, a lap teljes terjedelmére volna szükségem, hogy egy részletes és elretentő diagnózis adjak. Magam részéről már csak arra vagyok kíváncsi, hogy hol az az orvos és ki az aki e nagybetegét megegyeszer talpra tudja állítani?

— Hej Daguerre ha Te látnád ?!

Bordan Eugen ur ezzel végére érte mondanivalóinak és biztosított arról, hogy a jövőben is bármikor készséggel áll rendelkezésünkre, amikor is egyenként és külön-külön fogja ismertetni velünk a szakmájában felmerülő panaszokat és sérelmeket.

FOTO „ELLA”

Lucrările de amateur le executăm
în cel mai scurt timp.

Amatőr munkák kidolgozását a
a legrövidebb idő alatt készíti.

CLUJ

Calea Regele Ferdinand No. 89

Iparosok szaktanácsadója

Hegesztő 28. E rovatban cégeket nem ajánlhatunk. Levélben válaszoltunk.

Előfizető, Tg. Mureș. Fenti üzenet önnök is szól.

F. B. Ocna Sibiului. A kivánt prospektust elküldtük címére. Az összes alkatrészek leírását tartalmazza.

Előfizető 3211. Kérésére az alábbiakban teljes részletességgel válaszolunk:

Szövetek vagy vásznak vízmentesítésére 3 féle eljárás ismeretes:

1. Eljárások, amelyek a szövetet vagy vásznat vízhatlanná és légáttartatlanná teszik;

2. eljárások, amelyek a szövetet vagy vásznat vízhatlanná, de a legelső részére áthatóvá teszik;

3. kasirozó eljárás, amellyel két szövetréteget összekötő anyag révén vízhatlanná egyesítenek.

Víz- és légáttartatlan szövetedékek előállítása vulkanizált gumiréteg segítségével történik, amelyet egyenletes rétegben a szövet felületére viszünk. Az eljárás szerint a gumióldatot porlasztva egyenletes rétegben a szövetre fecskendezzük s rövid ideig nem nagy hőnél szárítjuk. A szárítás után kénoxiddal és kén-dioxiddal vulkanizáljuk, amikor is a szívaló kénrészcsekkék a pórusokat teljesen eltömik. Ezek a szövetek azonban nem higiénikusak és éppen ezért kevésbé használatosak.

Vízáttartatlan, de légáttartó szövetedékeknél a fonalakat oly any-

gokkal kell kezelni, amelyek a vizet át nem engedik, illetve visszavezetik, anélkül azonban, hogy a szövésnél a pórusokat elzárják. Ilyen anyagok a paraffinfajták, ecetsavas, vagy hangyasavas földpátok. Különösen könnyebb szövetek részére az alanti receptet ajánljuk:

40 liter benzol, 10 liter tetra-klórszénoxid keverékéhez, 1700 gr. fehér kemény-paraffint és 100 gr. puha-paraffint adjunk.

Ezen oldatot, — lehetőleg nyomás alatt, — a szöveten átnyomatjuk s azután ugyancsak nyomás alatt viaszlemez fölött elhuzzuk, miáltal a lágy-paraffin okozta zsirfelületeket aszövevről eltüntethetjük.

Vízhatlan vásznak (u. n. vitorlavásznak) előállítására az angol metódust használják leginkább, a melyhez a következő oldat készíten-dő: 100 liter víz, 5500 gr. szappan, 150 gr. zselatin, 2250 gr. ólom-acetát.

Ha színes vásznat akarunk, a keverékhez a festék egyidejűleg hozzákeverendő. A keverék a vásznon melegen átnyomandó és legalább egy fél órán át benne hagyandó, hogy jól áthatoljon. Ezután 50 liter vízben feloldott ecetsavas földpát-oldatban való áztatás után szárítandó, majd utána gőzölendő. Hangyasavas földpát alkalmazása célszerűbb. Kis mennyiségű ricinusolajnak hozzáadása a vásznat puhává teszi.

Táborozások alkalmával haszná-

latos sátor-vásznak impregnálásának legegyszerűbb eljárása az angol halászok metódusa, amely abból áll, hogy a vásznat lenolajjal vékonyan bekenjük s azután 3 hétig, napfény behatása nélkül szárítjuk. Az impregnálásnak még igen sok eljárása ismeretes, amelyek közül jelenleg a legkarakterisztikusabbakat adtuk.

— Firma nu poate fi considerată de reclamă. S'a întâmplat de numeroase ori ca organele de control ale Biroului de Afişaj din Cluj, să-l împună pe câte un mic industriaş la plata unor taxe, cari n'aveau nici un fel de fond legal. Intr-o cauză similară a adus o decizie semnificativă secţia III a tribunalului local. Prin decizia No. 1876/1837 s'a respins reclamaţia Biroului de Afişaj, care a trimis în judecată pe creditorul F. D. din Cluj, pentru că n'a plătit taxa de afişaj pentru tabla sa de firmă, având textul „Creditorie de domni”. De data asta Biroul de Afişaj pierde pentru a doua oră procesul, deoarece la timpul său a făcut apel împotriva deciziei No 8356/1937 al judecătoriei care decizia refuza de-a semenea pretenţie Biroului de Afişaj. Acum şi Tribunalul a enunţat, că firma, care conţine doar o calificare a atelierului sau a prăvăliei, nu se poate considera reclamă. Sperăm că în viitor Biroul de Afişaj nu va mai vexe pe micii industriaşi, care nu cunosc dispoziţiile legale. De altfel cauza părătului a fost apărută de către dl. avocat dr. Ignăţiu Bartha.

Reuniunea pentru ajutoare din Timișoara Timișoara Segélyező Egyesület

SUCURSALA CLUJ—CLUJI FIÓKJA:
STRADA IULIU MANIU 2.

Societatea noastră, care numără cca 10.000 de membrii și are peste 150 de sucursale în țară, a înființat și în orașul Dvs. o sucursală. Asigurați-Vă, asigurați părinții sau rudele Dvs. mai în vârstă. Cooptăm membrii, cu o cotizație lunară, pausală, moderată, fără nici un certificat medical, până la vârsta de 85 ani. — În caz de moarte vor fi achitate următoarele sume de ajutor: de 8.000 Lei, de 16.000 Lei sau de 24.000 Lei. — Sumele de ajutorare achitate în decurs de un an: 6—8 milioane Lei.

Egyesületünk, amelynek cca 10.000 tagja és több mint 150 fiókja van, helyben is fiókot tart fenn. — Iratkozzék be, vagy irassa be szüleit, vagy öreg hozzátartozóit. Tagokat mérsékelt havi átalánydíj fizetése mellett 85 éves korig orvosi vizsgálat nélkül veszünk fel. — A tag elhalálozása esetén a következő segélyösszegek kerülnek kifizetésre: 8000 lei, 16.000 lei, vagy 24.000 lei. — Évente 6—8 millió lei kerül kifizetésre.

Literatură de specialitate

Incepând cu numărul nostru prezent am deschis o rubrică de specialitate pe seama micilor industriși. Ingineri din diferite branșe vor publica în rubrica aceasta diverse articole de specialitate.

Foto-telegrafiia

Una din rezultatele cele mai ingenioase ale invențiilor tehnice din epoca noastră este foto-telegrafiia. Ca orice invenție și aceasta a trecut prin procesele necesare ale evoluției. Chiar pentru a o înțelege, e nevoie să expunem câteva faze mai importante ale dezvoltării ei.

Primul aparat de foto-telegrafiie a fost construit de către Alexander Bain în anul 1843, dar atât aparatul acestuia, cât și al englezului F. C. Blackwell, — așa numitul *kopieretelegraph*, construit în anul 1843, — nu s'a răspândit în practică. Deoarece aparatul lui Blackwell posedă mijloace de rezolvare, care au fost puse în practică și mai târziu, găsăm potrivit scopului nostru să-l facem cunoscut.

Atât transmitătorul cât și receptorul se compun în esență din câte un cilindru, pe care la transmitătoare se pune o placă metalică, iar la receptor o hârtie chimică, bună conducătoare de electricitate. Scrișul sau fotografia, care trebuie transmisă se scrie sau se desenează cu o cerneală rea-conducătoare de electricitate pe placa de metal, fixată pe cilindru, deasupra căreia se mișcă un ac, atingând în mod succesiv întreaga suprafață. Atât placa de metal, cât și acele sunt legate într'un singur circuit. Hârtia chimică de pe cilindru sub influența curentului electric se înegrește. În timpul transmisiunii și a recepției cilindrii se învârtesc cu aceeași viteză, iar acele fac o mișcare orizontală, venind în contact astfel cu suprafața totală a cilindrului. În momentul, când acul postului de transmisiune ajunge la scrișul sau desen, curentul se întrerupe și astfel hârtia chimică dela postul de recepție rămâne albă pe acele părți. În felul acesta la postul de recepție dobândim așa numitul negativ, ca la plăcile de fotografie.

Faptul că aparatul Blackwell n'a fost răspândit, provine din cauza, că mișcarea exactă (sincronică) a

cilindrilor atât la transmitător, cât și la receptor a întâmpinat mari dificultăți. O altă dificultate era, că pentru prepararea hârtiei chimice trebuia să se întrebuițeze o otravă foarte periculoasă, ferociancaliul, care dacă n'a fost îndeajuns de concentrat, suprafața nu se făcea destul de neagră și astfel scrișul sau desenul se prezenta obscur, rău pronunțat. Acest sistem a fost în așa fel transformat mai târziu încât prin influența curentului electric acul a stat departe de cilindru atingând numai atunci hârtia depe cilindru, când s'a întrerupt curentul, deci când acul dela transmitător a ajuns pe suprafața cu scriș sau cu desen. La acest aparat acul recep-

torului a fost făcut ca un toc rezervor și astfel din vechiul negativ s'a primit pozitivul. Mai târziu în locul tocului rezervor s'a întrebuițat un ac simplu de metal, care pe foaie, — sub care se afla o hârtie de copiat, (de carbon) și o foaie albă, — înțepa puncte și astfel scrișul sau desenul s'a prezentat ca o copie. Cu acelaș procedeu s'au produs mai târziu fotografii cu presiune pe o foaie de carton, dobândind astfel o fotografie ca un relief. Marele defect al acestor aparate era că intensitatea curentului nu s'au putut mări în epoca acia și aceasta a fost motivul pentru care dezvoltarea foto-telegrafiiei a stagnat aproape cincizeci de ani. În numărul nostru următor vom expune fazele consecutive de dezvoltare ale foto-telegrafiiei.

Ing. dipl. A. H. Kovács

Szakirodalom

Mai számunkkal kezdődőleg szakirodalmi rovatot nyitottunk iparsaink számára. Ebben a rovatban a különféle szakmák mérnökeinek cikkeiket folytatólagosan közöljük.

Képtáviratozás

A mai kor technikai találmányainak egyik legkiemelkedőbb vívmánya a képtáviratozás. Mint minden vívmány, úgy ez is a természetes fejlődési fokozatokon ment keresztül és nem érdektelen, sőt a megértés szempontjából szinte szükségszerű, hogy a fejlődés fontosabb momentumait ismertessük.

Az első képtáviró készüléket 1843-ban Alexander Bain szerkesztette, azonban úgy ez, mint az angol F. C. Blackwell által 1848-ban szerkesztett u. n. *kopieretelegraph* a gyakorlatban nem terjedt el. Mint-hogy azonban a Blackwell-féle készülék már olyan szerkezeti megoldásokkal bír, amelyeket a későbbi gyakorlati megoldásoknál is felhasználtak, célszerűnek látjuk ennek a készüléknek az ismertetését.

Úgy a leadó, mint a felvevő készülék lényegében egy-egy hengerből áll, amelyre a leadóállomáson vékony fémlap, a felvevőállomáson pedig áramvezető vegypapír kerül. Az áttáviratozandó írást vagy képet áramnemvezető tintával a vékony fémlapra viszik át, amelyet a hengerre szorítanak és amely felett

állandó érintkezésben olyan tű mozog, amely a teljes felületet succesive végig surolja. Úgy a fémlap, mint a tűk egy közös áramkörbe vannak kapcsolva. A felvevő állomáson a hengerre helyezett vegypapír az elektromosáram behatása alatt megfeketedik. A hengerek a leadás és felvétel ideje alatt egyenlő sebességű forgást, míg a tűk lassu, vízszintes irányu elmozgást végeznek s ezáltal a henger teljes felületét érintik. Amikor a leadóállomás tűje az íráshoz vagy rajzhoz ér, az áram megszakad s így a felvevő állomáson a papír ezen a helyen fehér marad. Ezáltal a felvevő-állomáson a fényképfelvételekhez hasonlatos, úgynevezett negatív képet kapunk.

Hogy a Blackwell-féle szerkezet a gyakorlatban mégsem terjedt el, ez főleg abban leli magyarázatát, hogy úgy a leadó- mint a felvevő-állomás hengereinek egyidejű (synchron) mozgása akadályokba ütközött. Nehézség mutatkozott továbbá abban is, hogy a vegypapír készítéséhez igen veszélyes mérget, a ferrociankáliumot kellett alkalmazni, az pedig, ha nem volt elég koncentrált, a felületet nem sötétítette be eléggé s ezáltal az írás vagy rajz elmosódva jelentkezett. E rendszeren később olyképp változtattak, hogy a tűt az áram behatásának ideje alatt távolabbra helyezték s csak akkor érintette a hengerre

erelt papiro, midon az aram
egszakadt, vagyis amikor a le-
doallomason a tu az iras vagy a
ujz feluletere kerult. Ennel a szer-
ezetnel a felvedo-allomas tujjet tol-
tollszeruen alkalmaztak s igy a
egy negativ kep helyett pozitiv ke-
et kaptak. Kesoobb a tintaval tol-
tt tollat is elhagytak es helyette
gyyszeru femtut alkalmaztak. A
mtu feher papirlapra utotte a pon-
kat, amely alatt szenpapir es fe-
er papir volt elhelyezve s igy az
as vagy rajz csak a masolaton
letezett. Hasonlo eljárassal ke-
obb kartonlapra gyakorolt nyo-
assal allitottak elo a kepet, amely
elief-szeruen jelentkezett. Mind-
en szerkezeteknek azonban nagy
litranyuk abban allott, hogy az
ramforras erosssege az akkori vi-
sonyoknak megfeleloen erősitheto
em volt es ez az oka annak, hogy
a keptaviratozas elorehaladasa
majdnem otven evig stagnalt. Ko-
vutkezo szamunkban a keptavira-
tozas fejlodesenek tovaabbi fazisait
figjuk ismertetni.

Kovács H. Sándor okl. mérnök

KIADÁSUNKBAN MEGJELENIK

az

I. R. E.

Országos Energiabizottság

villamos-szerelési szabványai-
nak magyar fordítása a vil-
lamos-szereléshez szükséges
összes táblázatokkal, vezeték-
számításokkal, stb. Előjegyzé-
seket felvesz a kiadóhivatal.

Felhívás

Felkérjük alant felsorolt előfize-
tőinket, hogy új lakcímket kiadó-
hivatalunkkal mielőbb tudatni sze-
veskedjenek, miután a posta több
izben visszahozta a számokra el-
küldött lappeldányokat. Almássy
András fodrász, Groiss Károly ci-
pész, Hirsch M. cipész, Iosif Moise
szabó, Sámuel Dávid cipész, Vass
Árpád festő és Zsigmond Sándor
asztalos, helyben, továbbá Katz Ig-
nác szabó, Satumare és Keresztes
Gergely könyvkötő, Tg. Mureş.

Munkanélküliek figyelmébe!

Az állami Munkaközvetítő Hivatal
(Cluj, Piața Cuza Vodă) pályázatot
hirdet az alábbi Clujon megürese-
dett állások betöltésére: 3 borbély,
3 fodrász és tanuló (román ere-
detű), egy üvegsziszoló, 10 konfek-
ciós árut készítő szabó, 3 román,
magyar és német nyelvű gyorsírást
ismerő gépirónó, 2 cipőáruházi el-
árusítónó, 1 kertész, 2 vendéglői
szakács és 2 szobrász. A Munka-
közvetítő Hivatal román nyelvű szó-
beli vagy írásbeli megkeresésre
részletes felvilágosítással szolgál.

STIRI

— **Contabilitatea comercială a micilor industriși.** Centrala din București a Uniunii Micilor Industriși a instiinat printr'o circulară toată filialele din țară că rezolvirea actuală a problemei contabilității comerciale a micilor industriși, care de săptămâni de zile e nedecisă, e următoarea: acei mici industriși, cari nu aparțin unei categorii mai înalte ca clasa a opta a patentei fixe, deci cari nu au un venit mai mare decât 75.000 lei anual, vor fi scutiți de obligația ținerii de registre în schimbul achitării taxei de 200 Lei. În schimb aceștia sunt obligați să poseadă registre legal-timbrate și taxate. Totodată se anunță că cei scutiți de obligația ținerii de registre sunt obligați a plăti pe seama Fondului Național al Aviației suma forfetară de 100 Lei pe an. Această sumă se va vărsa la Banca Națională.

— **Timbrele de asigurarea muncii au fost puse în circulație.** Casa Centrală îi anunță pe toți patronii să prezinte la casierii spre preschimbare timbrele, cari nu rămas neîntrebuinate în cursul anului trecut. Preschimbarea trebuie solicitată într'o cerere, în care să se specifice originea timbreilor, data cumpărării lor și motivul neîntrebuințării lor. Timbrele trebuie să fie în stare impecabilă, iar patronii vor primi în locul acestora în aceeași valoare timbre noi de aceeași categorie, pe cari se va specifica anul 1938—39. Termenul ultim de preschimbare e ziua de 31 Maiu, după care dată Casieria va declara nulă timbrele nepreschimbate.

Bursa de monede și efecte — Pénz és értéklözsdé

12 Maiu 1938 május 12-én	Devize Deviza	Tárg liber Szabad piac
Lira sterlină — Fontsterling	691.38	1010—1120.—
Dolar — Dollár	138.90	215—220—
Franc elvețian — Svájci frank	31.81	50—52—
Franc francez — Francia frank	4.—	6.75—6.85
Reichsmark — Németmárka	39.—	39—41
Pengő	26.—	37—38
Lira itál. — Olasz lira	7.17	9.50—10
Zlot. — Złotty.....	26.29	37—38
Dinar.....	3.05	4.40—4.50
Leva	1.30	1.80—1.90
Lira otomană — Török lira.....	83.—	130—135
Schiling — Silling	24.50	21—23
Ck. — Csehkorona	4.84	5.60—5.80
Lira str. aur — Aranyfontsterling	—	1720—1740
nzestrare mare suta—Belső kölcsön 500 lejnél magasabb cimletben		82.25—88
nzestrare mică suta—Belső kölcsön 100 lejes cimletben.....		79—79.50
ionuri de impozit—adóbon		—Lei 45—46

LOZUL DELA

COLECTURA

OFICIALA

VA ADUCE NOROC!

Cluj, Strada Regina Maria 46.

HÍRLEK

— **A cégtábla nem minősíthető reklámnak.** Több alkalommal megtörtént, hogy a cluji Birou de Afisaj ellenőrző közegei olyan illetekeket róttak ki egyik-másik kisiparosra, amelyekhez az adott helyzetben nem volt törvényes jogcímük. Hasonló ügyben hozott nemrég döntést a helyi törvényszék III. szekciójának tanácsa, amely 1876/1937 számú végzésében elutasította a Birou de Afisaj kérését amellyel beperelte D. F. helyi uriszabót, azon a címen, hogy a műhelye előtt kifüggesztett »Uri szabóság« feliratu táblára nem fizette meg az afisaj-illetéket. Ezzel a végzéssel az alperes egyébként már a második fórumon nyerte meg a pert, a járásbíróság hasonló szellemű 8356/1937 számú végzését azonban az Afisaj megfellebbezte. Most a törvényszék is kimondta, hogy az üzlet, vagy műhely minősítéséhez tartozó cégtábla nem kezelhető reklámként, amelyre az illető különben is befizette a firmák után járó városi adót. Ezzel reméljük, hogy a Birou de Afisaj részéről a jövőben megszűnnek a jogi kérdésekben járulisan kisiparossal szembeni eddigi zaklatások. Az alperes ügyét egyébként Dr. Bartha Ignác ügyvéd képviselte.

— **Megkönnyítették a tanoncszerződések megkötését.** A munkaügyi minisztérium a tanoncszerződések megkötését újabb rendelettel szabályozta. Mint ismeretes, a szerződés megkötése előtt ugy a mesternek, mint a tanulóknak állampolgársági és születési bizonyítványt kellett a munkakamarához benyújtania, amelyeket aztán a szerződéshez csatoltak. A minisztérium legújabb rendelete szerint a jövőben ezeknek az iratoknak a pusztá felmutatása is elég. A munkakamara illetékes tisztviselője feljegyzi a bizonyítványok számát és a kiállító hatóságot, az iratokat pedig visszadja tulajdonosainak. A jövőben tehát az iparosok mentesülnek a közjegyzői másolatok költségei alól.

— **Pünkösdkor nyílik meg a timișoarai kisipari vásár.** Timișoara kisiparossága nagyszabású vásárral egybekötött kiállítás rendezésére készül. Az eredeti terv szerint a vásárt, amelynek színeliyeül a Munkaadói Szindikátus helyiségei szemelték ki, husvétkor nyi-

tották volna meg. A vásár megnyitását most pünkösdre halasztották. A halasztás főoka az, hogy a kiállító iparosok husvétig nem tudtak elkészülni a kiállításra kerülő termékekkel. A timișoarai kisiparostársadalomnak ebben a mindenképpen figyelemreméltó akciójában a cluji kisiparosság is követendő példát láthatna.

— **Vámmentes a parasztgyapot.** A pénzügyminisztérium határozatot hozott, amely szerint az országba a Szövetkezeti Központ által behozott, ugynevezett parasztgyapot, mentesül a 4 lej 20 banis kilónkénti vámtarifától.

— **Ipari közműhely létesül Aradon.** Az aradi liceum végzett növendékei szövetkezeti alapon egy közüzem jellegével bíró ipari vállalkozást létesítettek, mely az »Aradi Ipari Szövetkezet« nevet viseli. Arad városi tanácsa e célra egy 1600 négyesögöles telket ad a szövetkezetnek, ahol ennek műhelyét fogják felépíteni.

— **Forgalomba kerültek az új munkásbiztosító bélyegek.** A központi pénztár értesíti az összes munkaadókat, hogy felhasználatlannal maradt mult évi bélyegeiket kicserélés végett nyújtsák be a kerületi pénztárakhoz. A becserélést kérvényezni kell, feltüntetve a kérvényben a bélyegek eredetét, vásárlási dátumát és a fel nem használás okát. A bélyegeknak kifogástalan állapotban kell lenniök, amelyeknek ellenében a munkaadók ugyanolyan kategóriájú és értékű 1938—39 jelzéssel ellátott új bélyegeket kapnak. A becserélési határidő május 31-én jár le. Az idejében be nem cserélt bélyegeket a munkásbiztosító pénztár érvénytelennek nyilvánítja.

— **A kisiparosok üzleti könyvvezetése.** Az Országos Kisiparos Szövetség bucurești központja körlevélben értesíti összes fiókjait, hogy a hetek óta eldöntésetlen könyvvezetési kérdés ezidőszertinti eredménye a következő: azok a kisiparosok, akik a patenta fixa nyolcadik osztályánál nem magasabb kategóriába tartoznak, tehát évi 75.000 lejnél több jövedelemmel nem rendelkeznek, a meghatározott 200 lejes taxa lefizetése ellenében

mentesülnek a könyvvezetés alól. Ennek ellenére azonban kötelesek szabályszerűen felbélyegzett és illetekezett könyveket beszerezni. Ugyanakkor közöljük, hogy a nemzeti repülőalakra a könyvvezetés alól mentesültek évi 100 lej átalányösszeget tartoznak befizetni. Ez az összeg a Banca Naționalăhoz fizetendő be.

Bőrárak:

NYERSBŐRÖK

Transilvániai piac:

Marhabőr	Lei 39.—	per kg.
Pitting	„ 39.—	20 kg.-ig
Zwicker	„ 41.—	12 kg.-ig
Borjubőr	„ 42—44	
Bivalybőr	„ 23.—	
Nehéz bivalybőr	„ 25.—	
Könnyű bivalybőr	„ 24.—	
Disznóbőr	„ 15.—	
Fehér báránybőr	„ 40—45	
Fekete báránybőr	„ 55—60	

București piac:

Marhabőr vörös	Lei 42—46
Manzat vörös	„ 44
Manzat fehér	„ 38—40
Bivalybőr	„ 33—34
Disznóbőr	„ 22
Báránybőr	„ 35—40

KÉSZBŐRÖK

Krupon	Lei 195—205
Kromkrupon	„ 230—240
Vixosbőr	„ 190—220

Apróhirdetések

»Lanz« nagyteljesítményű félstabil gőzgép és azzal kapcsolatos villamos-központ kezelésére tapasztalt önálló GÉPMESTERT keresünk. Ajánlatokat bizonyítvány másolatokkal »Gyáripar 3558« jellegre a kiadóba.

DE VÂNZARE 3 buc. pompe Worthington 2", 3/4", 4". 2 noui și 1 uzată în stare perfectă. Rugăm adresa reflectanților sub »Worthington« la administrația revistei »Viața Industrială«.

WERKMEISTER mit langjährigen Praxis und Erfahrungen in der Herstellung von Massenartikeln aus Eisen- und Messingblech mittelst Stanzen, gesucht. Zugschriften nur mit Zeugnisskopien und ausführlichen Tätigkeiten sub »Massenartikel 3589« an den »Viața Industrială«.

TÖRÖTT ÖNTÖTTVASAT minden mennyiségben a legmagasabb árban vesszünk. Ajánlatokat »Vasöntöde« jellegre a kiadóba kérünk.

Cumpărăm în cantități mari FIER DE TURNAT pe cel mai avantajos preț. Oferte sub »Turnătorie de fier« la administrația revistei »Viața Industrială«.

TIPOGRAFIA
„ORIENT“
CLUJ, STRADA IULIU MANIU 8.

Bun de imprimat.